

Årsredovisning

Grästorps kommun

20 21

Fastställt av kommunfullmäktige 2022-04-25, § 18

Innehållsförteckning

1 Kommunstyrelsens ordförande summerar	4
2 Kommundirektör summerar året.....	5
3 Vision	6
4 Det här är Grästorps	7
5 Organisation	8
6 Förvaltningsberättelse.....	9
6.1 Översikt över verksamhetens utveckling	9
6.1.1 <i>Ekonomi i sammandrag</i>	9
6.2 Den kommunala koncernen	10
6.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning	12
6.3.1 <i>Befolkningsutveckling</i>	12
6.3.2 <i>Skatteunderlagsutveckling</i>	12
6.3.3 <i>Kostnader för planarbete</i>	12
6.3.4 <i>Medfinansieringsavtal Mjölån</i>	12
6.3.5 <i>Översvämning</i>	12
6.3.6 <i>Verksamhetsförändringar</i>	12
6.4 Händelser av väsentlig betydelse	13
6.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	13
6.5.1 <i>Styrmodell</i>	13
6.5.2 <i>Budget och verksamhetsplan</i>	14
6.5.3 <i>Uppföljning</i>	15
6.5.4 <i>Finanspolicy</i>	15
6.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning	15
6.6.1 <i>Mål för god ekonomisk hushållning</i>	15
6.6.2 <i>Sammanfattande analys och måluppfyllelse</i>	15
6.6.3 <i>Samhällsutveckling</i>	16
6.6.4 <i>Finansiella mål</i>	21
6.6.5 <i>Finansiell analys</i>	23
6.7 Balanskravsresultat.....	24
6.7.1 <i>Balanskravsutredning</i>	24
7 Väsentliga personalförhållanden	25
7.1.1 <i>Antal anställda</i>	25
7.1.2 <i>Sjukfrånvaro</i>	25
7.1.3 <i>Arbetsmiljö</i>	26
7.2 Förväntad utveckling	27
8 Driftredovisning	28
8.1 Driftsredovisning, januari-december 2021	28
9 Investeringsredovisning.....	29

9.1	Investeringsredovisning, januari-december 2021	29
10	Räkenskaper	30
10.1	Resultaträkning	30
10.2	Balansräkning	31
10.3	Kassaflödesanalys	32
10.4	Nothänvisning	33
10.5	Redovisningsprinciper	44
11	Verksamhetsberättelse	46
11.1	Allmän verksamhet.....	46
11.1.1	<i>Beskrivning av verksamheten</i>	46
11.1.2	<i>Viktiga händelser under året</i>	46
11.1.3	<i>Framtiden</i>	47
11.1.4	<i>Ekonomi</i>	47
11.1.5	<i>Nyckeltal</i>	47
11.2	Teknisk verksamhet.....	47
11.2.1	<i>Beskrivning av verksamheten</i>	47
11.2.2	<i>Viktiga händelser under året</i>	48
11.2.3	<i>Framtiden</i>	48
11.2.4	<i>Ekonomiskt resultat och nyckeltal</i>	49
11.3	Bildningsverksamheten.....	49
11.3.1	<i>Beskrivning av verksamheten 2021</i>	49
11.3.2	<i>Viktiga händelser under året</i>	50
11.3.3	<i>Framtid</i>	51
11.3.4	<i>Ekonomiskt resultat</i>	51
11.4	Social verksamhet.....	52
11.4.1	<i>Beskrivning av verksamheten 2021</i>	52
11.4.2	<i>Viktiga händelser under året</i>	53
11.4.3	<i>Framtiden</i>	55
11.4.4	<i>Ekonomiskt resultat och nyckeltal</i>	56
11.5	Miljö- och byggnämnden.....	56
11.5.1	<i>Beskrivning av verksamheten</i>	56
11.5.2	<i>Viktiga händelser under året</i>	57
11.5.3	<i>Framtiden</i>	57
11.5.4	<i>Ekonomiskt resultat och nyckeltal</i>	57

1 Kommunstyrelsens ordförande summerar

Under mandatperiodens tredje år hade vi fortsatt en pandemi att ta hänsyn till. Grästorps har hela tiden stått väl rustade genom att vara vana att arbeta digitalt, och dessutom har vi en väldigt kompetent personalstyrka som sett till att hålla viruset utanför verksamheterna i mycket hög utsträckning. Digitala möten var vardag både inom förvaltningen och skolan och bland oss politiker – alla ställde om utan större friktioner.

Under 2021 fick vi också en ny kommundirektör. Linda Esseholt-Hermansson slutade i Grästorp, och Sophia Vikström kom till oss från Orust kommun, där hon tidigare arbetat som utvecklingschef. Vi ser mycket fram emot att fortsätta arbeta med henne framöver.

Under flera år har kommunen haft fokus på samhällsbyggnad, och 2021 fortsatte i samma anda. Arbete har pågått med tre stora detaljplaner för omkring 300 bostäder och Arena Skubbet-området, och en revidering av översiktsplanen är pågående. Kommunen fortsätter arbeta långsiktigt med att köpa byggbar mark och planera för fler bostäder, både genom förtätning och genom utvidgning. Under 2021 byggdes belysningen ut längs gång- och cykelvägar till Forshall. Våra byar Tengene och Frambo har dessutom fått gatubelysning.

Under 2021 kunde vi äntligen öppna Lunnevibadet som genomgått en stor renovering. Öppningen begränsades något av restriktioner på grund av pandemin, men både badgäster och personal har gjort det bästa av situationen.

Kommunen stöttade det lokala näringslivet genom att dela ut presentcheckar till alla drygt 500 medledare.

Vi arbetar målinriktat för att förbättra det kommunala VA-nätet och under året gjordes renoveringar för 8,8 miljoner. Dessutom har Grästorp tecknat en avsiktsförklaring med Vänersborgs kommun om att ansluta en VA-ledning till deras VA-nät via Vänersnäs, en investering på 27 miljoner under 2021–2022. Under 2021 drabbades vi dessutom av en större översvämning, som bland annat ledde till att Nya Centralskolans källare fick utrymmas och sedan renoveras. Många privathushåll drabbades också av översvämningen, och vi kommer att fortsätta se kostnaden för den i nästa års resultat.

Grästorps näringsliv har etablerat sig i ”Sverigetoppen” genom att återigen vara bland de 25 bästa kommunerna i Svenskt Näringslivs ranking. I år hamnade vi på en mycket hedrande 21:a plats.

Samarbeten med andra kommuner fortsätter att öka och det är den självklara vägen för Sveriges alla mindre kommuner. Grästorp är ofta initiativtagare och det är tydligt att en del kommuner är mer framsynta än andra. De sex kommunerna i västra Skaraborg (V6) är ett bra exempel på hur gemensamma krafter kan ge långsiktigt bra resultat, ökad effektivitet och mer valuta för skattepengarna.

Vi har ett välutvecklat kvalitetsarbete i Grästorp och verksamheterna visar goda resultat, ofta till en lägre kostnad jämfört med andra mindre kommuner. Som ett kvitto på det har vi precis utnämnts till den mest effektiva kommunen i Sverige!

Årets resultat blev ca 6 procent (20 miljoner) vilket till stor del är ett resultat av en dopad ekonomi då staten har skickat ut väldigt mycket ”pandemipengar” till landets kommuner. Men även utan dessa extrapengar har verksamheterna hållit budget och presterat med goda resultat utifrån politikens uppställda mål.

Vi vill till sist rikta ett stort tack till alla medledare och förtroendevalda för ert fantastiska arbete och stora engagemang i Grästorps utveckling. Ni gör skillnad och ni skapar värde för alla invånare och företag i kommunen.

2 Kommundirektör summerar året

2021 fortsatte coronaviruset att ha världen i sitt grepp. Vi har börjat lära och att leva och till viss del hantera viruset. Vi har haft en aktiv krisledningsgrupp som under hösten gick ner i aktivitet under några veckor, för att återigen aktiveras i slutet av året. Vi har hållit ut med upprättade strukturer och rutiner, även fast det har varit väldigt tungt stundvis, men vi har klarat oss bra tack vare mycket engagerad och kompetent personal. När vi fick översvämningen i augusti kunde vi snabbt formera oss för att möta den pågående krisen, och detta mycket vare att vi har hittat ett bra och tryggt arbetssätt gällande krishantering.

När jag sammanfattar 2021 från kommundirektörens perspektiv ser jag att vi har lagt mycket tid på att hantera kriser. Jag ser dock också att vi, trots allt, i stor utsträckning kunnat arbeta med att nå övriga mål och vi har lärt oss att ställa om när det gäller olika aktiviteter. Vi har mognat när det gäller digitalisering och fått glädjas då vi har kunna haft fysiska möten. Under året har flera nyckelpersoner slutat eller bytt tjänster vilket har påverkat arbetet negativt, särskilt i allmän verksamhet. Under året har vi bytt ekonomisystem; ett projekt som visat sig vara mycket svårare och krävande än planerat.

Vi har även under 2021 fått flera indikationer på att vi håller jämn, hög och god kvalitet inom välfärdsområdet och vi är på god väg att bygga upp en samhällsbyggnadsorganisation som kommer att ta Grästorps in i framtiden. Vi ligger fortsatt högt i näringslivsrankningen och här är det viktigt att fortsätta vårt nära samarbete med näringslivet, särskilt nu efter pandemin. Ett roligt projekt inom gröna näringar är Rätt från slätt där kockar från samsarbetskommunerna har provlagat de proteingrödor som odlats lokalt. Det är verkligen ett projekt som ligger rätt i tiden och känns viktigt - att hitta klimatsmarta alternativ samt se till att öka självförsörjningsgraden av livsmedel

Sammantaget har 2021 ändå fallit väl ut för Grästorps kommun. Vår goda organisationskultur med engagerade och kompetenta medledare samt grästorpsandan som genomsyrar samhället har bidragit i stor utsträckning till vår framgång.

3 Vision

Vi välkomnar framtiden, vi välkomnar förändring, vi välkomnar dig!

Visionens innebörd

Vi ska alltid vara en öppen och välkomnande kommun, mot varje enskild individ, varje företag och varje organisation som vi möter. Tillsammans ska vi skapa en meningsfull framtid. Vi ska vara lärande, och kreativt ta oss an framtidens möjligheter med glädje och dynamik. Vi ska göra det omöjliga möjligt varje dag.

Vi välkomnar framtiden I Grästorps lär vi av varandra och av de vi är till för. Vi samverkar, tänker helhet och innovation för att utvecklas. På så vis kan vi möta och ta vara på framtidens utmaningar och möjligheter.

Vi välkomnar förändring I Grästorps tar vi vara på kraften vi har tillsammans genom delaktighet. Våra anställda är medledare med stort eget mandat, tillit och hög inflytande. Vi lyssnar på de vi är till för och utvecklas tillsammans i dialog. Vi är en tillåtande kommun där vi vågar testa och det vi inte kan än lär vi oss tillsammans. Det är det som skapar förändring och som gör att vi skapar framtidens välfärds kommun.

Vi välkomnar dig I Grästorps välkomnar vi dig oavsett vem du är och var du kommer ifrån. Vi arbetar med värdskap så att våra medborgare, besökare och anställda mötas av god service, ett gott bemötande, hög kvalitet, gästfrihet och respekt. Vi tänker värdskap i allt vi gör.

4 Det här är Grästorps kommun

Kommunen är belägen söder om Vänern, och ligger mitt i Västra Götalands län där centralorten Grästorps kommun har goda väg-, buss- och tågförbindelser. Från Grästorps kommun till Trollhättan/Vänersborg är det ca tre mil och till Göteborg är det nio mil. Kommunen gränsar till Lidköping, Vara, Essunga kommuner samt i väster mot Trollhättan och Vänersborgs kommuner.

Befolkning 31/12 respektive år

		2021	2020	2019	2018	2017
Årlig förändring		45	- 8	- 38	- 19	29
Totalt:		5 730	5 685	5 693	5 731	5 750
- därav	0 -6 år	390	381	384	387	413
	7 -15 år	578	569	570	584	575
	16 -24 år	505	512	547	526	540
	25 -64 år	2752	2 743	2 739	2 783	2 794
	65 -84 år	1 303	1 280	1 248	1 227	1 222
	85 - år	202	200	205	224	206
- varav	män	2 889	2 874	2 895	2 898	2 916
- varav	kvinnor	2 841	2 811	2 798	2 833	2 834

Utdebitering

	2021	2020	2019	2018	2017
Kommunal utdebitering	21,99	21,99	21,57	21,57	21,57

Mandatfördelning 2019-2022

Moderaterna (M)	10 mandat
Centern (C)	5 mandat
Socialdemokraterna (S)	5 mandat
Sverigedemokraterna (SD)	4 mandat
Liberalerna (L)	1 mandat
Miljöpartiet (MP)	1 mandat
Kristdemokraterna (KD)	1 mandat

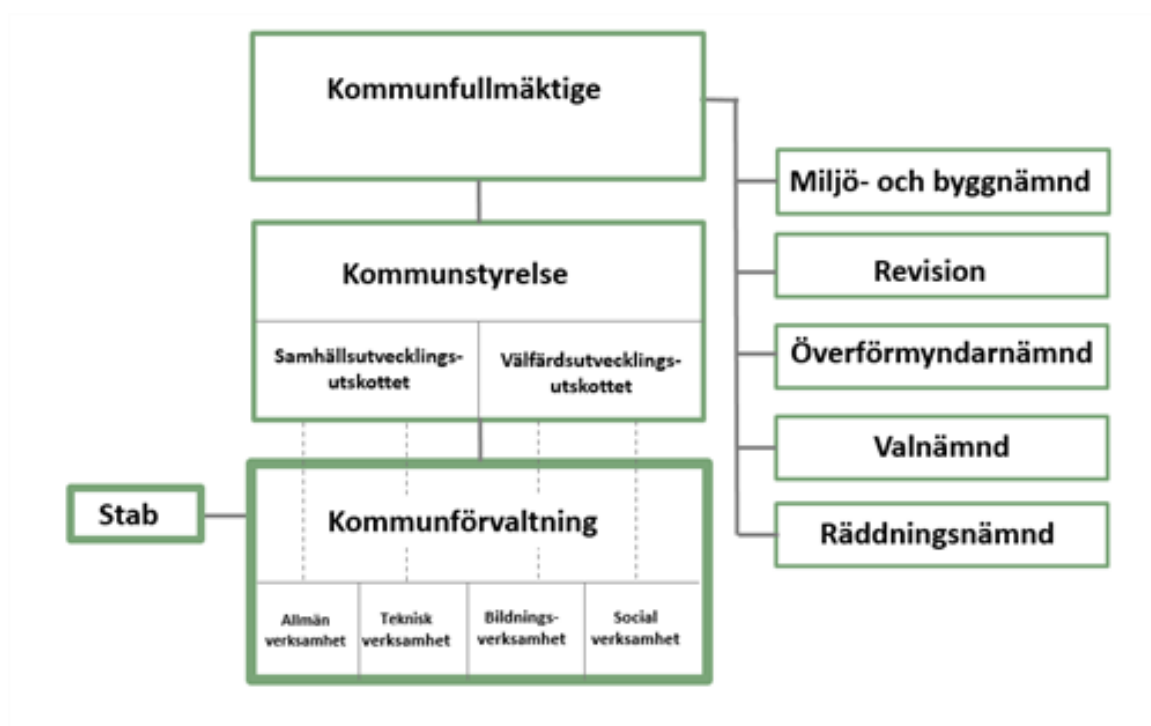
5 Organisation

Kommunstyrelsen har två utskott som utgör beredningsorgan. Dessutom finns miljö- och byggnämnden som arbetar med myndighetsfrågor samt tillsyn inom området miljö och bygg. Räddningsnämnden är gemensam för Grästorp, Lidköping, Vara och Essunga kommuner.

I kommunstyrelsen fattas alla beslut med undantag av de som beslutas i miljö- och byggnämnden. Det är bara kommunstyrelsen som kan lämna förslag till kommunfullmäktige och ge uppdrag till kommunens gemensamma förvaltning. Utskottens främsta uppgifter finns inom följande områden:

- Verksamhet och kvalitetsuppföljning
- Beredning för förslag till mål, inriktningar och särskilda uppdrag
- Medborgardialog
- Beslut i enskilda individärenden

Det allmänna utskottet är även personalutskott.

6 Förvaltningsberättelse

6.1 Översikt över verksamhetens utveckling

Årets resultat blev 20,2 mnkr, vilket motsvarade 3527 kronor per invånare. Resultatet var 13,9 mnkr högre än budgeterat.

Grästorps kommun uppfyllde kommunallagens krav på en ekonomi i balans och kravet på god ekonomisk hushållning. Genom kostnadseffektiva lösningar och budgetdisciplin kan Grästorp även framöver ha en stabil ekonomi och långsiktigt klara en nivå som uppfyller kraven för god ekonomisk hushållning. Investeringarna uppgick till 38,2 mnkr netto. Investeringarna kunde inte finansieras enbart genom årets resultat och avskrivningar, vilket gjorde att kommunen tog nya lån samtidigt som likviditeten minskade.

6.1.1 Ekonomin i sammandrag

Nyckeltal		2021	2020	2019	2018	2017
Antal invånare 31 dec		5730	5 685	5 693	5 731	5 750
förändring under året		45	- 8	- 38	- 19	29
Verksamhetens						
kostnader, inkl. avskrivning	mkr	460,2	428,5	417,7	433,5	433,9
intäkter	mkr	104,8	107,8	101,3	107,0	123,4
nettokostnader	mkr	355,4	336,2	331,3	326,5	310,5
nettokostnader/inv	kr	63773	59 133	58 193	56 966	54 007
Nettoinvesteringar	mkr	38,2	78,6	37,5	29,2	48,5
Nettoinvesteringar/inv	kr	6665	13 832	6 594	5 105	8 428
Utdebitering	%	21,99	21,99	21,57	21,57	21,57
Skatteintäkter	mkr	272	265,7	258,0	251,2	243,4
Totala tillgångar	mkr	516,1	477,9	406,4	398,3	361,2
Totala tillgångar/inv	kr	90072	84 013	71 379	69 506	62 810
Anläggningstillgångar/inv	kr	70995	67 644	55 383	52 621	49 539
Omsättningstillgångar/inv	kr	17453	15 532	15 061	16 885	13 271
Avsättning/skuld, pensioner	mkr	8,2	7,1	7,0	6,3	5,0
Ansvarsförbindelse, pensioner	mkr	131,5	131,3	133,5	134,1	137,0
Låneskuld	mkr	165	151,3	122,6	126,9	102,9
Låneskuld/inv	kr	28790	26 611	21 539	22 003	17 895
Eget kapital	mkr	235	211,9	184,8	172,7	166,6
Eget kapital/inv	kr	41011	37 227	32 459	30 142	28 979

Nyckeltal						
Soliditet	%	46	44	46	43	46
Soliditet inkl. ansvarsförbindelse	%	20	17	13	10	8
Borgen och förpliktelse 1)	mkr	260,7	247,5	227,2	212,2	200,9
Borgen och förpliktelse/inv	kr	45497	41 366	39 903	37 032	34 942
Likvida medel	mkr	56,2	49,0	51,6	64,4	44,7

6.2 Den kommunala koncernen

Redovisningen ger en samlad bild av den totala ekonomiska ställningen för kommunen och dess bolag. I den sammanställda redovisningen ingår Grästorps kommun och Grästorps Fjärrvärme AB, GFAB. Bedömningen är att Grästorps Fjärrvärmes bidrag till koncernredovisningen inte är av väsentligt värde. Därför lämnas uppgifter om sammanställda räkenskaper endast i upplysningssyfte. Sammanställningen baseras på kommunens och bolagets resultat- och balansräkningar. Alla interna mellanhavanden är borttagna från redovisningen. Kommunens redovisningsprinciper var vägledande när redovisningen upprättades. I aktiebolag anses kommunen ha ett väsentligt inflytande om den har en röstandel på minst 20 procent, vilket gäller för Grästorps Fjärrvärme där kommunens andel är 40,2 procent. Bolaget ägdes tidigare helt av Grästorps kommun, men numera äger Lantmännen Agrovärme AB, resterande andel på 59,8 procent.

Grästorps Fjärrvärme AB producerar och säljer fjärrvärme i Grästorps tätort. Energin framställs av biobränsle och distribueras via fjärrvärmekulvert till fastigheter i Grästorps tätort. Panncentralen i Grästorp är integrerad med kulvertnätet. Bolagets verksamhet är anmälningspliktig enligt miljöbalken. Den anmälningspliktiga produktionen stod för den klart dominerande delen av bolagets nettoomsättning. Bolaget har ett kontrollprogram för att besiktiga utsläpp och ta hand om restprodukter.

Bolagets resultat 2021 blev 1,6 mnkr efter bokslutsdispositioner. Försäljningsintäkterna uppgick till 8,8 mnkr och kostnaderna, inklusive avskrivningar och bokslutsdispositioner, var 7,2 mnkr, vilket gav ett rörelseresultat på 1,6 mnkr. Bolagets balansomslutning blev 30,7 mkr, varav eget kapital var 28,7 mnkr. Bolaget har inga långfristiga skulder och soliditeten uppgick till 93 procent.

Grästorps kommun är även delägare i andra verksamheter där kommunens andel är mindre än 10 procent. Kommunens ekonomiska åtagande i dessa verksamheter är försumbart och ingår därför inte i den sammanställda redovisningen. Kommunens engagemang i Kooperativa hyresrättsförening Trygga Hem ingår heller inte i sammanställningen.

Kommunen är medlem i Göliska IT, ett kommunalförbund som ägs gemensamt av kommunerna Essunga, Götene, Lidköping, Skara, Vara och Grästorp. Göliska IT levererar it-drift till medlemskommunerna och flera kommunala bolag. Grästorps ägarandel är 6,2 procent. Det är en relativt liten andel och därför ingår bolaget inte i den sammanställda redovisningen.

Kommunen är också medlem i Skaraborgs Kommunalförbund, Tolkförmedling Väst samt Samordningsförbundet Trollhättan, Lilla Edet och Grästorp.

SAMMANSTÄLLD RESULTATRÄKNING 2021

Belopp i Tkr	Koncernen			
	Kommunen	Koncernen	2020	2019
Verksamhetens intäkter	104 753	106 996	110 011	103 604
Verksamhetens kostnader	-444 730	-445 965	-429 884	-419 487
Avskrivningar	-15 441	-15 689	-15 686	-15 051
Verksamhetens nettokostnader	-355 418	-354 657	-335 558	-330 935
Skatteintäkter	279 047	279 047	265 699	257 770
Generella statsbidrag	96 943	96 943	96 796	86 552
Finansiella intäkter	850	852	783	796
Finansiella kostnader	-1 213	-1 328	-115	-1 779
Resultat före extraordinära poster	20 209	20 857	27 605	12 404
Årets resultat	20 209	20 857	27 605	12 404

SAMMANSTÄLLD BALANSRÄKNING 2021

	Koncernen			
			2020	2019
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR	406 799	418 459	391 870	323 142
Immateriella anläggningstillgångar	1 909	2 078	2 332	624
Nyttjandetillstånd	1 909	2 078	2 332	624
Materiella anläggningstillgångar	394 910	399 783	377 206	309 905
Mark, byggnader och tekniska anlägg.	384 275	384 514	359 996	294 407
Maskiner och inventarier	10 635	15 270	17 210	15 499
Finansiella anläggningstillgångar	9 980	16 597	12 332	12 612
Aktier och andelar	9 980	7 292	7 292	6 192
Långfristiga fordringar	0	0	0	1 100
Bidrag till statlig infrastruktur	9 305	9 305	5 040	5 320
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR	100 007	107 318	94 777	91 450
Förråd	-40	-9	-156	63
Fordringar	43 803	44 690	39 967	34 663
Kassa och bank	56 244	62 637	54 966	56 725
SUMMA TILLGÅNGAR	516 111	525 775	486 646	414 591
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
EGET KAPITAL	234 992	243 849	220 182	192 570
Därav årets resultat	20 209	20 857	27 605	12 404
AVSÄTTNINGAR	18 871	18 871	14 153	16 169
Pensioner och liknande förpliktelser	8 235	8 235	7 094	7 015
Avsättningar	10 636	10 636	7 059	9 154
SKULDER	262 248	263 055	252 311	205 852
Långfristiga skulder	164 965	164 965	151 284	122 876
Kortfristiga skulder	97 283	98 090	101 027	82 976
SUMMA EGET KAPITAL, AV- SÄTTNINGAR OCH SKULDER	516 111	525 775	486 646	414 591

6.3 Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

6.3.1 Befolkningsutveckling

Förändringen av invånarantalet är en viktig del i utvecklingen av kommunens skatteintäkter och intäkter från generella statsbidrag inom utjämningsystemen. Vid årsskiftet uppgick kommunens invånarantal till 5 730 personer. Under några år har befolkningen sjunkit i antal men mellan 2020 och 2021 ökade befolkningen.

Nya detaljplaner är framtagna vilket ger goda förutsättningar för den som vill bygga och bo i Grästorps. Målet är en kontinuerlig ökning av antalet invånare för åren framöver.

6.3.2 Skatteunderlagsutveckling

Under de senaste åren har skatteunderlaget ökat. Utvecklingen är svåranalyserad på grund av de stora tillskott som satsats på grund av pandemin.

6.3.3 Kostnader för planarbete

Kommunens arbete med detaljplaner har intensifierats under året och verksamhetens kostnader för planarbete överskrider budget. Om arbetet med detaljplaner avbryts av ekonomiska skäl finns det en risk till kraftiga förseningar. Kommunstyrelsen har beslutat att verksamheten får fortsätta arbetet och har godkänt ett underskott på 3,5 mkr till följd av åtgärderna. För kommunen som helhet kan ett underskott i verksamheten täckas av ökade intäkter på grund av bättre finansiella förutsättningar under året.

6.3.4 Medfinansieringsavtal Mjölån

Kommunen har tecknat ett medfinansieringsavtal med Trafikverket för produktion av gång- och cykelväg på väg 2561. Medfinansiering hanteras enligt redovisningsregelverket för medfinansiering av statlig infrastruktur och ger en årlig resultatpåverkan med 1/25 del av avsättningens storlek.

6.3.5 Översvämning

Skadeläget kring vattenskador som uppstod i samband med översvämningen i augusti är ännu inte färdigutredda. Just nu avvaktar vi de pågående försäkringsutredningarna men har gjort en uppskattning för de kostnader som kommer belasta kommunen. Det pågår en skyfallsutredning för att se vilka åtgärder som kommunen behöver göra i befintligt bostadsbestånd för att klara av ett 10-års regn. Kommunen ser en risk att det kan komma ytterligare kostnader då man fått in ersättningsanspråk från kommuninvånare. I dagsläget kan vi inte uppskatta eventuella kostnader för detta.

6.3.6 Verksamhetsförändringar

Ansvar för fysisk planering och översiktsplan har övergått från teknisk verksamhet till allmän verksamhet från och med augusti. Budgeten är justerad för bytet av organisatorisk tillhörighet.

6.4 Händelser av väsentlig betydelse

Covid-19-pandemin har påverkat kommunens verksamhet, och flera verksamheter har fortsatt med nedstängningar under våren 2021. Generösa provtagningar och relativt hög vaccinationsgrad har varit en framgångsfaktor i arbetet med att bekämpa viruset.

I augusti drabbades Grästorp av kraftiga skyfall som orsakade översvämningar i delar av samhället. Några av kommunens byggnader drabbades av vattenskador. Det kraftiga regnet kom dagen före skolstart. Skolorna kunde trots detta påbörja terminen som planerat.

Arbetet med övergången till heltidsorganisation har påbörjats och kommunen arbetar nu aktivt för att andelen heltidsarbetande ska öka. Målet är att på sikt gå ifrån deltidstjänster till heltidstjänster.

Kommunstyrelsen har gett förvaltningen i uppdrag att utreda möjligheterna, och konsekvenserna av, att starta ett kommunalt bostads- eller fastighetsbolag.

En avsiktsförklaring har tecknats med Vänersborgs kommun gällande vattenförsörjning eftersom VA-nätet mot Vänersnäs behöver förstärkas. Kommunfullmäktige har omdisponerat pengar till projektet som ska vara klart senast i slutet av 2022.

Kommunfullmäktige tog i juni beslut om att ansöka medlemskap i kommunalförbundet Avfall & Återvinning Skaraborg från 1 januari 2022. Därmed förs det kommunala renhållningsansvaret över till kommunalförbundet från och med nästa år.

Arbetet med "Grästorp tar plats 2022" fortsätter och kommunen fortsätter att satsa för att färdigställa detaljplaner.

Det nyrenoverade Lunnevibadet öppnade för besökare i juni.

Nytt ekonomisystem infördes i april.

6.5 Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

6.5.1 Styrmodell

Grästorps styr- och ledningsmodell bygger på principerna för tillitsbaserad styrning. En tillitsbaserad styr- och ledningsmodell bygger på dialog, mer delegering och mindre detaljstyrning. Det ger förutsättningar för medledarskap, växande och kunskapsutveckling. Den

politiska styrningen fokuserar här mer på prioritering av områden och uppföljning genom dialoger, än i traditionella modeller. I en tillitsbaserad styr- och ledningsmodell är kommunikation och dialog mellan förtroendevalda och tjänstepersoner en röd tråd. Dialogen i sig är en förutsättning för tillit, engagemang och delaktighet i hela verksamheten.

Grästorps styr- och ledningsmodell bygger på tillitsbaserad styrning och beskrivs i nedanstående modell.

Syftet med en styr- och ledningsmodell är att kommunens invånare ska veta vad de kan förvänta sig av kommunens verksamhet och vad som är prioriterade utvecklingsområden. Modellen klargör även rollfördelningen mellan politiker och tjänstepersoner. Politiker beslutar om mål, kvalitet och ekonomi. Chefer och medledare beslutar om hur arbetet ska utföras för att nå mål, kvalitet och god ekonomi. Modellen säkerställer att kommunen gör rätt prioriteringar och lägger tid och resurser på rätt saker utifrån målen.

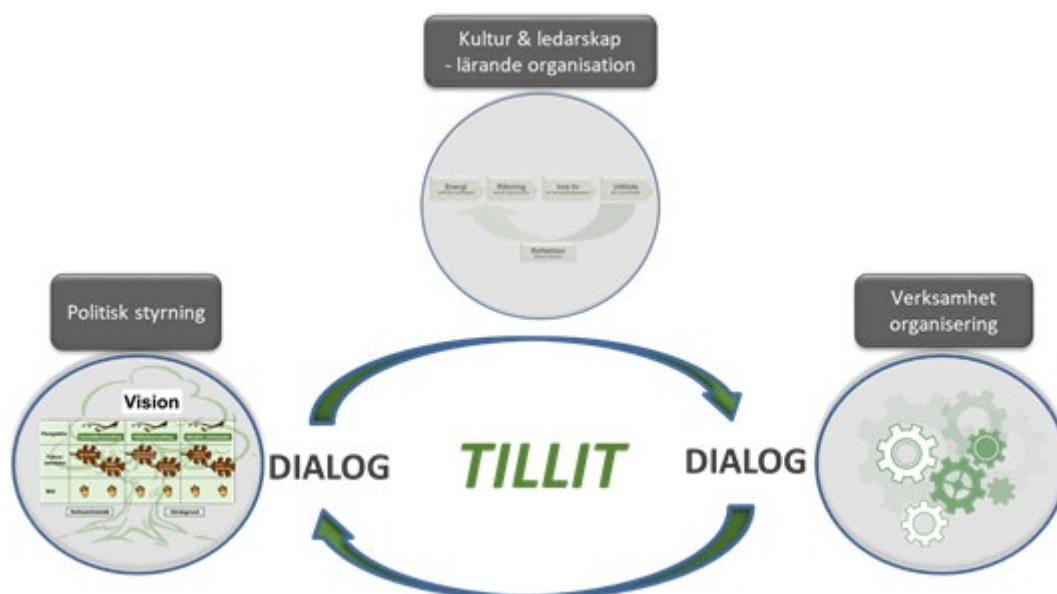
Det kommunala uppdraget delas in i tre olika perspektiv;

- Samhällsutveckling
- Vårdsutveckling
- Attraktiv arbetsplats

Perspektivet samhällsutveckling beskriver hur kommunen bör utvecklas för att vara attraktiv och välkomnande för dem som bor och vistas i Grästorp.

Perspektivet vårdsutveckling beskriver hur skola, vård och omsorg bör utvecklas för att ge alla invånare, från barn till unga, vuxna och gamla, förutsättningar till ett bra liv, både i arbetslivet och på fritiden.

Perspektivet attraktiv arbetsplats beskriver hur kommunens verksamhet som arbetsplats bör utvecklas för att vara effektiv, ha rätt kompetens och personal som trivs.

6.5.2 Budget och verksamhetsplan

Verksamhetsplan för kommande året antas av fullmäktige i november varje år. Verksamhetsplanen följer styrmodellen och fastställer vilka mål verksamheten ska arbeta mot. Samtidigt antar fullmäktige budget för nästkommande år och en ekonomisk plan för de två nästkommande åren. Budgeten fastställs tillsammans med verksamhetsplanen och ska bygga på principer för god ekonomisk hushållning och kommunens finansiella mål.

6.5.3 Uppföljning

Kommunen följer upp ekonomi och verksamhet kontinuerligt under året. Resultatet redovisas för kommunfullmäktige två gånger om året. Redovisningarna omfattar delårsbokslut och årsredovisningen.

Kommunen gör ekonomisk uppföljning kontinuerligt enligt kommungemensamma rutiner och rapporterar löpande till kommunstyrelsen. Syftet är att ha kontroll på hur ekonomin i kommunen utvecklas, kunna bedöma om kommunen kommer att nå resultatmålet vid årets slut och att kommunen lever upp till begreppet god ekonomisk hushållning.

Måluppfyllelsen följs upp genom dialog mellan tjänstepersoner och förtroendevalda. I dialogen diskuterar de olika parterna måluppfyllelsen, om målen har nåtts och om verksamheten håller önskad kvalitet. Dialogen ger en mångfacetterad bild av nuläget och är ett viktigt styrmedel för att öka förståelse, samsyn och tillit i målarbetet och verksamhetens utveckling. Dialogen sker på alla nivåer och även genom de verksamhetsmått som verksamheten tar fram och som fullmäktige fastställer samtidigt som de antar verksamhetsplanen.

6.5.4 Finanspolicy

Finanspolicyen fastställer mål och riktlinjer för den finansiella hanteringen i kommunen. Policyen inkluderar de föreskrifter som kommunstyrelsen enligt kommunallagen ska fastställa för kommunens medelsförvaltning. Policyen tar hänsyn till risker kopplade till den finansiella hanteringen samt riktlinjer för kommunkonto, likviditet, upplåning, utlåning, medelsplacering och borgensåtagande.

6.6 God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

6.6.1 Mål för god ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen ange mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. I Grästorps styrmodell finns sammanlagt 15 mål indelade under de tre perspektiven. Målen i styrmodellen är övergripande och gäller alla kommunens verksamheter. I verksamhetsplanen är målen kopplade till olika mått. Verksamhetsmått lyfter fram väsentliga kvantitativa och/eller kvalitativa indikatorer men är inte målet i sig, utan är till för att visa hur kommunen ligger till på vägen till att nå målet.

För ekonomin ska kommunen ange de finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. Kommunfullmäktige beslutade 2020 om två sådana finansiella mål. De redovisas separat under avsnittet [Finansiella mål](#).

6.6.2 Sammanfattande analys och måluppfyllelse

Grästorps kommun bedömer god ekonomisk hushållning i verksamheterna utifrån en sammanfattande bedömning av de 15 verksamhetsmålen, där måluppfyllelsen var god för 12 av dessa verksamhetsmål, och resterande tre hade tillräcklig måluppfyllelse. Utifrån måluppfyllelsen är bedömningen att kommunen uppfyllt kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Finansiella mål kopplade till god ekonomisk hushållning redovisas i avsnittet [Finansiella mål](#).

Mål	Måluppfyllnad
God ekonomisk hushållning, sammanfattande analys av verksamhetsmål	

6.6.3 Samhällsutveckling

Perspektivet samhällsutveckling beskriver hur kommunen ska utvecklas för att vara attraktiv och välkomnande för nya invånare och de som bor och vistas i Grästorp.

Grästorp behöver arbeta med samhällsutveckling som en grund för att öka sin attraktionskraft, både för att locka fler kommuninvånare och för att skapa trivsel hos de som redan bor här. Fler bostäder ger möjlighet till ökad befolkning vilket ökar skatteintäkter som behövs för att leverera välfärdstjänster. Att arbeta med detaljplaner, bygga bostäder och bygga bättre infrastruktur är viktiga delar både nu och framåt. Ett prioriterat område är även att göra Grästorp mer välkomnande genom att utveckla centrummiljön.

Det är viktigt att grästorpare har tillgång till goda rekreativsmöjligheter, naturupplevelser, kulturarrangemang och ett aktivt föreningsliv. Det är också viktigt att fortsätta stärka regionen kring Grästorp med infrastruktur och satsningar på besöksnäringen. Nycklar till att utveckla destinationen Grästorp är innovation, tillit och nyfikenhet.

Att ha ett gott företagsklimat fortsätter vara ett prioriterat område i Grästorp. Goda och frekventa dialoger med näringslivet, serviceinriktade tillståndsprocesser, stöd i kompetensförsörjning och företagsevenemang är viktiga delar i den fortsatta utvecklingen.

För ett hållbart samhälle är samverkan ett måste för att Grästorps kommun ska lyckas erbjuda god service till alla medborgare. Alla är viktiga för att skapa förutsättningar för välfärd inom samhällsområdet.

6.6.3.1 Bo & leva

Målen inom området bo och leva belyser utvecklingen kring målet att öka antalet kommuninvånare och att Grästorps kommun ska vara en attraktiv och trivsam boendekommun.

6.6.3.1.1 MÅL

Mål	Verksamhetsmåttnens måluppfyllelse
Kontinuerlig ökning av kommuninnevånare	
Summering av dialog i utskott: Senaste mätning visar en uppgång av antalet kommuninvånare till 5 730. Det innebär en ökning med 45 invånare sedan 31 december 2020. Utifrån detta anses målen vara uppfyllt för denna period. Att öka antalet kommuninvånare är ett långsiktigt mål där det krävs mycket arbete och samverkan med externa partners, vilket kan komplicera processer. Kommunen fortsätter med detaljplanarbeten, dialoger med unga i Grästorp görs via olika forum och fortsatt stora investeringar pågår.	
Välkomnande miljö för gemenskap och sammanhang	
Summering av dialog i utskott: Kommunen arbetar kontinuerligt med sina mål och detta är inget undantag. Helhetsintrycket av tätorten Grästorp börjar bli upprustade och mer attraktiva. På grund av covid-19 har vi behövt tänka om och vi har erbjudit digitala evenemang. Vi ser en positiv trend gällande inflyttning och bedömer att invånarna är nöjda med utbudet, därför anses målet uppfyllt för denna period.	
Kommunen bedriver ett systematiskt hållbarhetsarbete	
Summering av dialog i utskott: Under 2021 har kommunen antagit klimatlöften och en plan för informationsåtgärder har tagits fram med syfte att ändra attityder och tydliggöra kommunens ambitioner och konkreta arbete inom hållbarhetsområdet. Arbetet med hållbarhetsfrågor fortsätter, och vi har en del arbete kvar för att helt uppfylla detta mål.	

6.6.3.2 Verka & vistas

Fokusområdet verka och vistas har som inriktning att utveckla förutsättningar för näringsliv, turism, och Grästorps som en välkomnande kommun med gott värdskap.

6.6.3.2.1 MÅL

Mål	Verksamhetsmåttnens måluppfyllelse
Välmående samt växande näringsliv och besöksnäring	
Summering av dialog i utskott: Grästorps kommun ligger i topp fem i Sverige i Svenskt Näringslivs undersökning av företagsklimatet. Det är mycket viktigt och prioriterat att fortsätta ha ett företagsklimat i topp. Vi arbetar med flera projekt såsom Geopark, Rätt från Slätt och Lilla Bergaparken, och detta förväntas bidra till en starkare turismnäring. Kommunen fortsätter att prioritera arbete för att det ska finnas tillgänglig mark för etablering och utveckling, för att vi ska kunna ha en blomstrande handel och industri. Detta mål är på god väg att vara uppfyllt.	
God och nära service	
Summering av dialog i utskott: Grästorp har även i år lyckats hålla en god och nära service. Som tidigare nämnt ligger Grästorp i topp fem enligt Svenskt Näringslivs undersökning. Vårt arbete med digitalisering och med att göra processer effektivare fortsätter, för snabbare leverans av service. Det finns en del arbete att göra gällande hemsidan. Det sammanlagda omdömet för kundnöjdhet upplevs som högt. I och med detta bedöms målet som på god väg att vara uppfyllt för året.	

6.6.3.3 Valfärdsutveckling

Perspektivet välfärdsutveckling beskriver hur kommunen ska utveckla skola, vård och omsorg för att ge alla invånare, unga som gamla, förutsättningar för ett bra liv.

Hur kan välfärden upprätthållas genom de utmaningar som väntar? Grästorp har gjort tydliga val att välkomna framtiden, välkomna förändring och välkomna dig. Det innebär att ta tillvara möjligheterna med digitalisering, globalisering, mångfald, hög förändringstakt och underifrånperspektiv. Detta i en lärande kommun som tar sig an framtidens utmaningar genom att vara snabba, agila, dynamiska och även ha ett hållbarhetsperspektiv i all utveckling. Digitalisering och innovation är viktiga delar i den fortsatta välfärdsutvecklingen men för att leva upp till begreppet ”vi välkomnar dig” krävs värdskap och gott bemötande i alla

verksamheter. Det goda mötet mellan människor behöver vara en fortsatt prioritering.

Den digitala revolutionen är den mest kraftfulla och dramatiska i modern tid, och öppnar upp för helt nya möjligheter.

Fysisk rörelse är betydelsefullt för långvarigt välmående och bidrar till att skydda mot psykisk ohälsa. Fysisk aktivitet ska finnas med som en naturlig del i all planering, både för yngre och äldre.

Samarbetet mellan skola och socialtjänst är en självklarhet för att kunna göra tidiga insatser. Därför är förebyggande insatser något kommunen ska fortsätta prioritera.

6.6.3.3.1 Värdeskapande och välkomnande

Målen inom fokusområdet värdeskapande och välkomnande lyfter fram vikten av ett gott liv för alla åldrar, god folkhälsa och att yngre kommuninvånare får goda förutsättningar i livet.

6.6.3.3.1.1 MÅL

Mål	Verksamhetsmåtten måluppfyllelse
Vi utbildar barn och elever till världsmedborgare som kan göra skillnad för sig själva och andra	
<p>Summering av dialog i utskott:</p> <p>Under 2021 har uppdraget att utbilda världsmedborgare fortsatt utvecklas i förskola och skola. Prioriterad utveckling under 2021 var bland annat att förflytta hela verksamheten till en lärandekultur, med ett kollegialt lärande på vetenskaplig grund i syfte att utveckla kvaliteten i undervisningspraktiken. Ytterligare prioriterad utveckling var att fördjupa lärandet om könsskillnader i resultat och ett normkreativt förhållningssätt i syfte att utjämna skillnader och ge alla barn och elever likvärdiga förutsättningar. Vidare var prioriterad utveckling att göra barn och elever delaktiga och ge inflytande genom samtal och dokumentation i vardagen i syfte att öka deras medvetenhet om demokratiska processer och delaktighet i undervisningsprocessen. I samtliga skolformer och enheter kan en kvalitetsutveckling ses kopplat till prioriterad utveckling under 2021.</p> <p>Analysen visar att sambandet mellan pedagogiska ledarskapet och det kollegiala lärandet med lärledare och elevhälsa och den lärandekultur som börjat utvecklas har bidragit till en kvalitetsutveckling i lärarnas lärande gällande den gemensamma förståelsen av uppdraget samt att lära av det man gör i sin undervisningspraktik. Det systematiska kvalitetsarbetet på enhetsnivå förflyttar sig allt närmare undervisningspraktiken och lärares utvärdering av sin egen undervisning vilket bidrar till ett mer granskande förhållningssätt och reflektion och lärande om sin egen undervisning. Detta har lett till en ökad medvetenhet hos lärarna om undervisningspraktikens betydelse för barnen och elevernas lärande och en större variation i undervisningen.</p> <p>Det finns ett tydligt samband mellan dokumentationsmallar och en fokusförflyttning i undervisningen. Mallarna är framtagna av rektorer och lärare tillsammans och fungerar som stödjande strukturer för planering, utvärdering och lärande av undervisningspraktiken. Bland annat har fokusförflyttning i undervisningen skett från färdigheter till förmågor samt från sociala förmågor till kunskaper.</p> <p>Vidare visar analysen att när undervisningspraktiken präglas av höga positiva förväntningar på barn och elevers förmåga samt tillvaratar barnen och elevernas intressen och delaktighet i undervisningen och ger dem inflytande över konkreta frågor såsom t ex den fysiska lärmiljön, ökar barn och elevers motivation, upplevelse av sammanhang och ökad lust att lära. Att tillvarata och arbeta genom barnen och elevernas intressen och delaktighet i undervisningen visar även på resultat i deras kunskap och förmågor om demokrati och demokratiska processer samt i en utjämning i könsskillnader i resultat.</p> <p>En kvalitetsutveckling kan ses när det gäller att kommunicera undervisning, lärande och resultat samt kopplingen där emellan. Detta innefattar lärarnas planering av undervisning där målen och vad som ska utvecklas synliggörs för barnen och eleverna tillsammans med den återkoppling och feedback som barnet och eleven får kopplat till undervisningen och sitt eget lärande. Analysen visar att dessa formativa förhållnings- och arbetssätt bidrar till att barnen och eleverna får syn på och stärks i sitt lärande samt ger barn och elever meningsfullhet, sammanhang och ökad lust att lära.</p> <p>När lärarna tillvaratar alla möjligheter att skapa goda relationer med barnen och eleverna och medvetet agerar förebilder i ett gestaltande arbete och låter barn och elever interagera genom olika typer av samarbeten, tex grupparbeten, klassrumsplacering, pararbeten visar analysen att en djupare empatisk förmåga hos barnen och större medvetenhet hos eleverna utvecklas om ett samarbete där både empatisk förmåga och samarbetsförmåga utvecklas. Vidare utvecklas kunskap och förmågor om och genom demokrati och demokratiska processer.</p> <p>Analysen visar att ständigt pågående dialoger med barnkonventionen som grund med barn och elever om olikheter</p>	

Mål	Verksamhetsmåtterns måluppfyllelse
<p>tillsammans med närvarande vuxna som stöttar och bidrar till förståelse av att tolka och förstå leder till en vidgad syn på och ökad förståelse hos barn och elever för olikheter mellan människor samt kunskap om mänskliga rättigheter.</p> <p>Resultatet av analysen visar att särskilt betydelsefulla arbetssätt kopplat till barn och elevers utveckling och lärande är barn och elevers delaktighet i undervisning och lärande samt lärares kollegiala lärande och formativa förhållnings- och arbetssätt i undervisningen. Måluppfyllelse och resultat ligger på en hög nivå, men variationen mellan och inom kön, årskurser och grupper är fortsatt stor och därför bör fortsatt kvalitetsutveckling av dessa arbetssätt prioriteras under 2022 i syfte att leda till förändringar i undervisningspraktiken som ger resultat i barn och elevers ökade måluppfyllelse.</p>	
<p>Vi ger förutsättningar för ett gott och meningsfullt liv i alla åldrar</p>	
<p>Summering av dialog i utskott:</p> <p>Dialogen (Q3) på området <i>hälsofrämjande och förebyggande insatser</i> har kommit fram till verksamheten gjort mycket på området med god måluppfyllelse och känner stolthet att vi är där vi är trots förutsättningar. Verksamheten får dock inte stanna av utan behöver sträva efter att komma ännu längre.</p> <p>Hälsofrämjande insatser måste finnas till för alla åldersgrupper oavsett om man har insatser från kommunen redan. Detta bedöms vara ett område för verksamheten att utveckla. Verksamhetens målsättning är att nå personer i ett tidigt skede innan stora behov av insatser uppstår. Det är viktigt med en kreativ dialog som inspirerar till ytterligare fördjupningar kring mål och resurser.</p> <p>Det går inte alltid att se om det är insatsen eller om det är annat som påverkat situationen för en person. Att mäta kvalitén på insatser och se om de skapat rätt förutsättningar för hälsa och positiv utveckling föreslås vara ett sätt att följa upp. Nöjd personal påverkar kunder positivt och därför är det viktigt att nå ut med information till medledare. I dialogen lyftes att både verksamheten och politiken behöver hitta nya sätt att kommunicera.</p> <p>Verksamheten följer aktivt möjligheter att få statsbidrag som kan utgöra ”smörjmedel” och skapa nya förutsättningar för de behov som verksamheten ser. Men statsbidrag ger få förutsättningar för långsiktiga satsningar och resursplanering i verksamheten.</p> <p>Dialogen (Q4) på området <i>kundnöjdhet</i> fokuserade på en god måluppfyllelse trots förutsättningarna; fortsatt pågående pandemi, stort fokus på införande av heltid som norm samt att ingen brukarundersökning genomfördes nationellt inom särskilt boende för äldre och hemtjänst. Istället gjordes en lokal kvalitativ undersökning i mindre omfattning som gett ett bra underlag att arbeta vidare med i arbetsgrupperna. Verksamheter har till stor del genomfört planerade aktiviteter i målarbetet vilket bedöms ha bidragit till måluppfyllelsen. ”Guldantsarrangemang” som anordnas av personal ute i verksamheten har genomförts i stort sett som planerat. Det upplevs som fantastiskt med uppfyllda mål trots pandemin och att verksamheten i vissa fall kunnat vända pandemins till något positivt, t.ex. borttagna arbetsuppgifter för daglig verksamhet har ersatts med nya som upplevs vara bättre. Politiken föreslår utökad dialog med brukare i undersökningar där enskilda svar ger stora utslag på det totala resultatet istället för att bara fokusera på sifferresultat.</p> <p>Utmaningar som verksamheten redan nu känner oro inför kommande år som även spås kunna påverka kundnöjdheten är det ökade inflödet av äldre med stora behov, orosanmälningar gällande barn och unga, att kontinuiteten i några enheter minskar när de som arbetar heltid arbetar i flera grupper samt svårigheter att rekrytera i flera yrkesgrupper.</p> <p>Politiken uppskattar att verksamheten lyft olika utmaningar och uppmuntrar till fortsatt information och dialog. Cheferna upplever att de har haft ett gott stöd av politikerna under året.</p>	
<p>Våra medborgare har god folkhälsa</p>	
<p>Summering av dialog i utskott:</p> <p>Fortsatt arbete i samverkan ger en positiv respons. Det är viktigt med långsiktighet och hållbarhet i folkhälsoarbetet kopplat till ordinarie verksamheter.</p>	

6.6.3.3.2 Effektivitet och samverkan

Inriktningen för målen inom effektivitet och samverkan är att skapa goda ekonomiska förutsättningar för kommunens verksamhet och stabila finansiella förutsättningar över tid.

6.6.3.3.2.1 MÅL

Mål	Verksamhetsmåttnens måluppfyllelse
Ekonomi anger ramarna för all verksamhet	
Summering av dialog i utskott: Kommunstyrelsens verksamheter sammantaget redovisar ett överskott mot budget. Regelbundna ekonomiuppföljningar görs på enhetsnivå, verksamhetsnivå och kommunövergripande nivå vilket gör att avvikelser uppmärksammas tidigt.	
Stabil ekonomi över tid	
Summering av dialog i utskott: Målet stabil ekonomi över tid är kopplat till finansiella mål och värderas utifrån måluppfyllelsen för årets resultat och självfinansieringsgrad av investeringarna. Bedömningen är att Grästorps kommun har fortsatt stabil ekonomi under året. Mer om finansiella mål finns under avsnittet Finansiella	
Vi samverkar för lägre kostnad med bibehållen framtida välfärd	
Summering av dialog i utskott: Utifrån kostnadsjämförelser i kronor per invånare har Grästorps kommun högre effektivitet jämfört med andra kommuner i samma storlek och i samma kommungrupp. Verksamhetens nettokostnader i kronor per invånare är lägre än i andra kommuner med 5000 till 9999 invånare, samt i pendlingskommuner nära större stad.	

6.6.3.4 Attraktiv arbetsplats

Perspektivet attraktiv arbetsplats beskriver hur kommunen som arbetsplats ska utvecklas för att vara effektiv, ha rätt kompetens och personal som trivs.

Grästorps kommuns vision går som en röd tråd i personalpolitiken. Det är viktigt att känna sig sedd, delaktig, välkomnad och att värdeskapet lever och märks i vardagen. Tillit är en viktig ingrediens i det förändringsarbete som krävs för att fortsätta skapa välfärd även då behoven ökar på grund av förändringar i befolkningen. Det blir allt viktigare med balans mellan arbete och privatliv, att livspusslet går ihop, att alla medledare har den sysselsättningsgrad de vill ha och att alla trivs och utvecklas.

Kommunen arbetar sedan flera år med ständiga förbättringar för att öka värdet av sina resurser. Tillsammans med ständiga förbättringar stimulerar kommunen innovationstänk inom verksamheterna och metoder för att släppa loss kraften hos medledarna för att tänka nytt och annorlunda, och ta tillvara medledarnas kompetens. Det är tillåtet att pröva och ibland misslyckas.

I en tid då det blir allt svårare att rekrytera vissa yrkeskategorier blir det viktigt att ställa om och introducera nya yrkesroller samt att utveckla gamla. Digitaliseringen är en möjlighet att förenkla vilket ger mer värdeskapande tid. Digitalisering och innovation är två viktiga pusselbitar för att klara välfärden ekonomiskt. Att befinna sig i ständigt lärande skapar framtidens arbetsplats. Grästorps kommun behöver utvecklas till en arbetsplats där människor kan vara sitt bästa jag, där de känner sig välkomnade, där hållbarhet, jämlikhet och mångfald är självklart, liksom att skapa värde för dem vi är till för och där tillit är ett ledord i arbetet.

6.6.3.4.1 Lärande & Digital

Målen inom området lärande och digital syftar till att skapa en lärande organisation och goda förutsättningar för digital omställning i utvecklingen av verksamheterna.

6.6.3.4.1.1 MÅL

Mål	Verksamhetsmåttnens måluppfyllelse
Skapa förutsättningar för varje medlemare att ständigt lära och utvecklas	
Summering av dialog i utskott: Enkäten har gjorts under augusti 2021 och utifrån resultaten ser vi att medlemare och ledare i hög utsträckning upplever att de får förutsättningar för att lära och utvecklas. Ledarutvecklingen har haft fortsatt fokus på kärnkvarant och enneagrammet. För att utveckla ledare ytterligare har våra ledare fått träna på i vilka situationer de ska styra, leda eller coacha. Ett annat fokus som startade upp under första halvåret 2021 är "tillitbaserad styrning" med fokus på utveckling av ledarskapet. Alla medlemare är erbjudna att göra en så kallad kärnkvarant. Dessa analyser ska ge medlemarna ett gemensamt verktyg för fortsatt utveckling. Utmaningen framöver är att bibehålla det goda resultatet. Målet anses uppfyllt för denna period.	
Vi skapar nya och använder befintliga digitala lösningar i alla verksamheter	
Summering av dialog i utskott: På grund av pandemin fick verksamheterna snabbt ställa om och bli mer digitala. Upplevelsen i verksamheterna är att det har dragits stor nytta av de nya digitala lösningarna. Detta har lett till att det har testats nya lösningar, och mer flexibelt arbete. Utmaningen framöver blir att fortsätta våga testa nytt och att prioritera vilka digitala lösningar som ska drivas och införas. Även under detta mål har vi fått ett gott resultat från enkäten och målet anses därför uppfyllt för denna period och det goda arbetet kommer att fortsätta framöver.	

6.6.3.4.2 Tillit och värdskap

Tillit och värdskap belyser utvecklingen av tillit i organisationen och vikten av värdskap på alla nivåer.

6.6.3.4.2.1 MÅL

Mål	Verksamhetsmåttnens måluppfyllelse
Alla medlemare har ett gott värdskap i sitt arbete mot kunder, medborgare, mot varandra och sig själva	
Summering av dialog i utskott: Även detta mål har haft bra resultat utifrån enkäten som gjorts. Värdskapet lyfts fram som en styrka. Med ett gott värdskap ökar vi nöjdheten hos invånarna, vilket i sin tur gör lättare att uppfylla vissa av ovanstående mål. Vi fortsätter utveckla begreppet värdskap hos samtliga medlemare för att bibehålla det goda värdskapet. Målet är uppfyllt.	
Alla medlemare känner tillit till kollegor och chefer	
Summering av dialog i utskott: Vi är en välfungerande organisation där kulturen kännetecknas av hög tillit till varandra. Det bekräftas av resultatet i medlemarenkäten och målet anses som uppfyllt för denna period.	

6.6.4 Finansiella mål

De finansiella målen är kopplade till god ekonomisk hushållning och ska ange en tydlig ambitionsnivå för den finansiella utvecklingen och ställningen. Från och med 2020 har Grästorps kommun två finansiella mål för god ekonomisk hushållning:

1. Resultat ska minst utgöra 3 % av de samlade intäkterna för skatt, generella statsbidrag och utjämningsystem i genomsnitt över rullande femårsperioder.
2. Självfinansieringsgraden av investeringarna i skattefinansierad verksamhet, exklusive tillväxtprogrammet, ska uppgå till minst 70 % sett till rullande femårsperioder.

Resultatet för år 2021 uppgår till 20,2 mnkr vilket motsvarar 5,5 procent av de samlade

skatte- och bidragsintäkterna. Resultatnivån i förhållande till beräknade skatte- och bidragsintäkter medför att kommunen kommer att uppnå god ekonomisk hushållning. För femårsperioden 2017-2021 beräknas resultatnivån i genomsnitt uppgå till 4,5 procent, vilket är 1,5 procentenheter högre än det finansiella målet.

Resultat över tid minst 3% av skatter, generella statsbidrag och utjämningsystemet.

	2017	2018	2019	2020	Bokslut 2021	Summa 5 år 2017- 2021
Generella statsbidrag och utjämningsystemet	81 204	81 948	86 552	96 796	96 943	443 443 1 289
Skatteintäkter	243 385	251 162	257 770	265 699	271 585	601
Resultat	13 119	6 112	12 043	27 125	20 209	78 608
Resultat, %	4,0%	1,8%	3,5%	7,5%	5,5%	4,5%

Självfinansieringsgraden talar om hur stor andel av investeringarna som finansieras med egna medel. Med egna medel avses årets resultat och avskrivningar. VA-investeringarna ska finansieras genom avgifter över tid och räknas således inte in i skattefinansierade investeringar. Investeringarna uppgick vid årets slut till 38,2 mnkr, varav 10,3 mnkr beräknas gå till VA-investeringar. Sett över perioden 2017-2021 beräknas självfinansieringsgraden i skattefinansierad verksamhet uppgå till 80 procent.

Självfinansiering av investeringar

	2017	2018	2019	2020	Bokslut 2021	Summa 5 år 2017- 2021
Investeringsvolym	48 459	29 258	37 539	78 635	38 192	232 083
-därav investeringar i avgiftsfinansierad verks.	2 628	3 636	5 614	19 861	10 267	42 006
Investeringar exkl avgiftsfinansierad vht	45 831	25 622	31 925	58 774	27 925	190 077
Avskrivningar	14 037	13 462	14 879	15 439	15 441	73 258
Resultat	13 119	6 112	12 043	27 125	20 209	78 608
Resultat + avskrivningar					35 650	151 866
Resultat, %	4,0%	1,8%	3,5%	7,5%	5,5%	4,5%
Självfinansieringsgrad exkl avgiftsfinansierad vht	56%	76%	84%	72%	128%	80%

6.6.5 Finansiell analys

6.6.5.1 Årets resultat

Årets resultat uppgår till 20,2 mnkr och kommunen hade ett budgeterat resultat på 6,3 mnkr så resultatet i förhållande till budget är ett överskott på 13,9 mnkr. De största avvikelserna ligger på centrala poster som skatter och bidrag samt på social verksamhet.

6.6.5.2 Verksamhetens nettokostnader

Verksamhetens nettokostnader visar hur mycket kommunens verksamheter kostar. Här ingår även delar av finansförvaltningen och avskrivningar. Nettokostnaderna visar hur mycket skatteintäkter och bidrag som kommunen behöver skjuta till för att finansiera den löpande verksamheten.

Verksamheterna exklusive finansförvaltning redovisar ett överskott för 2021. Överskottet beror delvis på statsbidrag för att täcka kostnader för covid samt lägre personalkostnader än budgeterat. Teknisk verksamhet räknar med kostnader för rivning av fastighet och högre driftskostnader under kallare årstid. Teknisk verksamhet har negativ avvikelse kopplat till detaljplaner. Allmän verksamhets underskott beror till stor del på personalkostnader, uteblivna intäkter för badet och högre kostnader för konsulttjänster. Social verksamhet hade ökade personalkostnader under hösten vilket beror till största del på högre belastning och införande av heltidsorganisation. Trots detta redovisar social verksamhet ett överskott för 2021. Överskottet inom bildningsverksamheten finns främst inom personalkostnader, där både förskola och skola årskurs F-3 har överskott. Detta beror på vakanta tjänster men också strategiskt arbete vid behov av vikarier.

6.6.5.3 Utveckling av intäkter

Skatteintäkterna överstiger budgeterad nivå mestadels med anledning av en positiv skatteavräkning för 2020 och 2021. Statsbidragen blev högre än budgeterat och de generella statsbidragen blev betydande.

6.6.5.4 Finansnetto

Finansnettot är negativt vilket betyder att finansiella kostnader överstiger finansiella intäkter under 2021. Kommunens självrisk för översvämningen betraktas som en finansiell kostnad. Intäkten för borgensavgifterna redovisas under finansiella intäkter.

6.6.5.5 Balansräkning

Anläggningstillgångarna påverkas genom att värdet ökar med genomförda investeringar och minskar med avskrivningar. Värdet av anläggningstillgångarna har ökat med 22,2 mnkr under 2021. I avskrivningsunderlaget beaktas pågående samt under perioden färdigställda investeringsprojekt. Omsättningstillgångarna ökar vilket framför allt beror på en högre likviditet.

Likviditeten bedöms vara god och uppgår till 56,2 mnkr vid årsslutet 2021. Bedömningen är dock att likviditeten kommer vara relativt stabil över tid. Eget kapital uppgår till 235 mnkr.

Kommunen har beslutat att betala ut hela den avgiftsbestämda delen av den intjänade pensionen till kommunens anställda vilket medför att den anställde själv förvaltar sin pension. I redovisningen av pensionskostnaderna tillämpar kommunen blandmodellen vilket innebär att intjänade pensioner före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse inom linjen. Storleken på ansvarsförbindelsen i bokslutet uppgick till totalt 131,5 mnkr.

De långfristiga skulderna har under perioden minskat med genomförda amorteringar och ökat med en återföring av beräknad amortering från korta skulder. Ett lån har tagits vilket har ökat den totala lånevolymer. Den långfristiga låneskulden till Kommuninvest är 165 mkr i balansräkningen. Samtliga krediter finns hos Kommuninvest AB.

6.7 Balanskravsresultat

Från budgetåret 2000 kräver lagen att kommunens budget ska vara balanserad, det vill säga att intäkterna måste vara större än kostnaderna. För att uppfylla kravet räcker det inte att redovisa ett positivt resultat på sista raden i balansräkningen. Kommunen måste göra en särskild balanskravsutredning för att svara på frågan om kommunen uppnår ekonomisk balans. Har kommunen en resultatutjämningsreserv ska förändringen av reserven också redovisas i balanskravsutredningen.

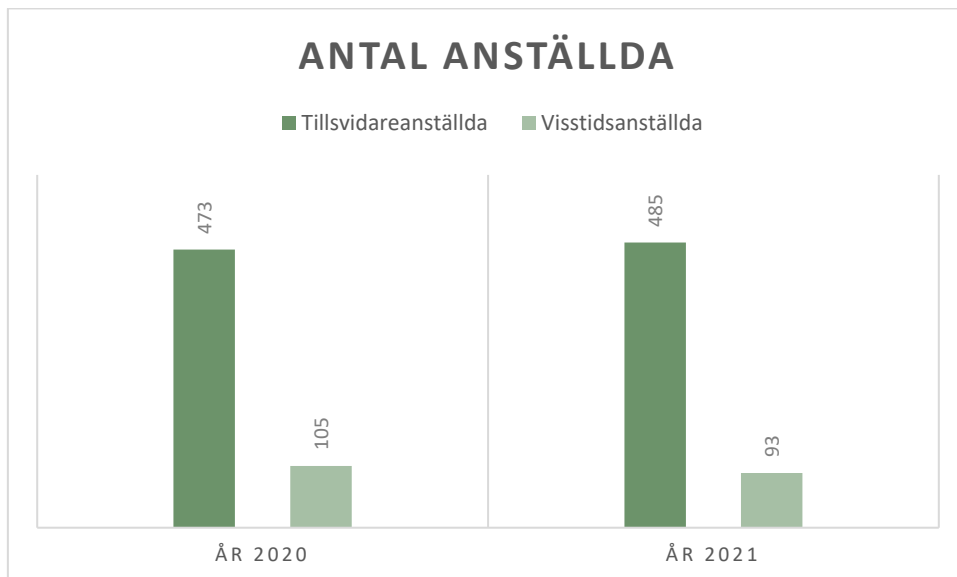
6.7.1 Balanskravsutredning

Balanskravsutredning (mkr)			
	2021	2020	2019
Årets resultat enligt resultaträkningen	20 209	27 125	12 043
Justering av samtliga realisationsvinster	-	-	+340
Justering för realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
Justering för realisationsförlust enligt undantagsmöjlighet	-	-	-
Orealiserade förluster i värdepapper	-	-	-
Justering för återföring av orealiserade förluster i värdepapper	-	-	-
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	20 209	27 125	12 383
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-	-	-1 000
Användning av medel från resultatutjämningsreserv	-	-	-
Balanskravsresultat	20 209	27 125 11	383

7 Väsentliga personalförhållanden

7.1.1 Antal anställda

Tillsvidareanställda har ökat år 2021 mot föregående år och visstidsanställda har minskat mot föregående år.

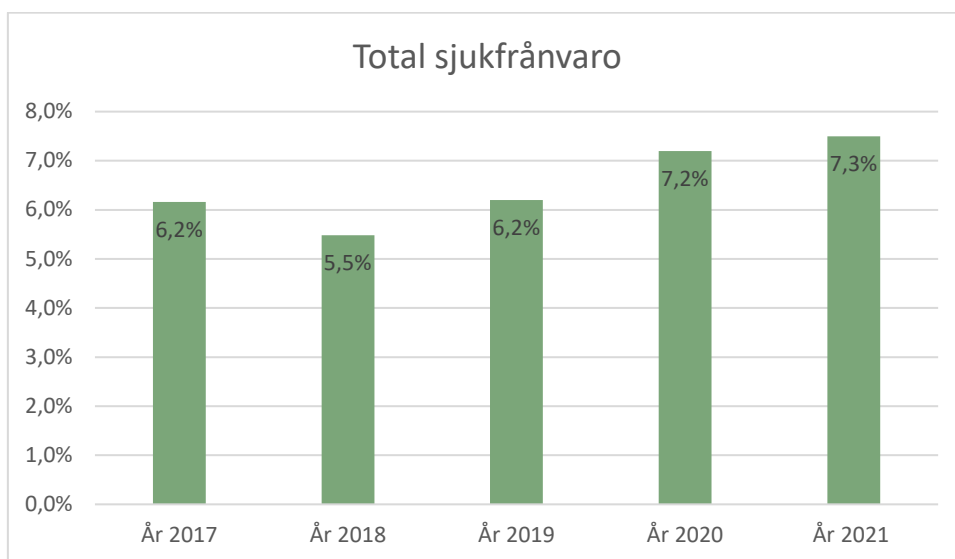

Anm. I personalredovisningen ingår endast månadsavlönade anställda. Timavlönade personal ingår inte i statistiken.

Från och med 2021 så är lönebidragsanställningar med i statistiken, siffrorna är justerade även för 2020.

7.1.2 Sjukfrånvaro

Den totala sjukfrånvaron har ökat med 0,3 procentenhet jämfört med föregående år. Detta beror till stor del på grund av coronaviruset som hade en fortsatt stor smittspridning under år 2021.

7.1.3 Arbetsmiljö

En god arbetsmiljö är en strategisk viktig fråga för Grästorps kommun. En god arbetsmiljö bidrar till en hög kvalitet, effektivitet och servicegrad samt är viktigt för att vara en attraktiv arbetsgivare.

Grästorps kommun strävar att bli en arbetsplats där människor kan vara sitt bästa jag, dit de känner sig välkomnade, där hållbarhet, jämlikhet och mångfald är naturliga inslag. Vi ska sträva efter att ligga i framkant när det gäller vår arbetsmiljö såväl organisatoriskt och socialt som fysiskt. Att vi skapar värde för de vi är tillför är en självklarhet, dialog, delaktighet och tillit är ledord i arbetet.

Målsättningen med Grästorps kommuns arbetsmiljöarbete är att skapa en hälsosam arbetsbelastning där balans mellan krav och resurser eftersträvas samt hänsyn tas till medledares särskilda förutsättningar för arbetet. I Grästorps kommun eftersträvas att ingen medledare ska drabbas av ohälsa eller komma till skada på grund av arbetsmiljön.

Under 2021 har fokus varit på att uppdatera och se över samtliga rutiner inom arbetsmiljöområdet samt att utveckla det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM).

7.1.3.1 Kompetensförsörjning/Grästorp 5.0

Under året har Grästorps kommun fortsatt arbetat aktivt med Grästorp 5.0 som handlar om att kunna bibehålla och utveckla välfärden genom att skapa en vinnande, modern och digital välfärdskommun. Det är precis det Grästorp 5.0 handlar om - vårt gemensamma sätt att tänka och agera för att möta framtiden och dess utmaningar.

Grästorp 5.0 lyfter fram fem principer som hjälper oss att tillsammans ta tillvara på alla möjligheter som framtiden erbjuder. Vårt sätt att tänka är nyckeln till en framtidssäkrad välfärd i Grästorp och dessa fem principer vägleder oss och öppnar dörrar till möjligheter för framtiden.

Vi tänker *värdskap* i allt vi gör, vi tänker *medledarskap* i allt vi gör, vi tänker *innovation* i allt vi gör, vi tänker *digitalisering* i allt vi gör och vi tänker *helhet* i allt vi gör. Tillsammans skapar vi framtiden.

7.2 Förväntad utveckling

Utvecklingen av skatteunderlaget är en viktig del i kommunens ekonomi. Den samhällsekonomiska utvecklingen både i Sverige och globalt påverkas i fortfarande av pandemins fortsatta utveckling och vaccinationers påverkan på den.

Inflationstakten väntas stiga kommande år men är enligt Riksbanken svårbedömd bland annat på grund av människors förändrade konsumtionsmönster under pandemin. Riksbankens styrränta bedöms ändå bli kvar på låga nivåer de närmaste åren.

Befolkningsutvecklingen tillsammans med ökad efterfrågan på välfärd innebär ett ökat kostnadstryck. Samtidigt som den yrkesverksamma andelen av befolkningen minskar, kommer den ökade andelen äldre i kommunen att påverka konstadsutvecklingen. Det finns ett stort behov av boenden för äldre, både i form av särskilda boenden och av trygghetslägenheter. Förhoppningsvis kan nya boenden och lägenheter bidra till ökad rörlighet på bostadsmarknaden då äldre invånares bostäder då kan bli tillgängliga för yngre och familjer. Kommunen gör flera åtgärder under temat "Grästorps tar plats" för att locka fler att flytta till Grästorp. Arbetet för att ta fram detaljplaner för nya bostäder har intensifierats under året. På längre sikt kan ökad inflyttning ge nya investeringsbehov för att anpassa den kommunala servicen för en ny kundgrupp.

Även löneutvecklingen påverkar planeringsförutsättningarna åren framöver. På lite längre sikt kommer kommunens löpande pensionsutbetalningar att öka, eftersom fler personalgrupper i organisationen uppnår brytpunkten för förmånsbestämd ålderspension.

De senaste årens höga investeringstakt tillsammans med fortsatt stora planerade investeringar kommande år påverkar kommunens kostnader. Väl genomförda investeringskalkyler krävs för att uppskatta investeringarnas påverkan på driftkostnader och avskrivningar. Det blir allt viktigare att anpassa kostnaderna genom prioriteringar och omprövning av verksamhet och investeringsnivåer. Det krävs prioriteringar för att hålla investeringarna på en nivå som kommunen har råd med på lång sikt. Ökade lån ger högre risknivå i kommunens ekonomi samtidigt som soliditeten blir lägre.

Kommunen har anlitat en konsult via Public Partner för att utreda möjligheterna till att bilda och förvalta ett kommunalt fastighetsbolag i Grästorp. Resultatet av utredningen och beslut till följd av detta kommer att påverka utformningen och genomförandet av projekt och arbetssätt i kommunen.

En lärande och innovativ organisation är en förutsättning för att tänka nytt och prova nya arbetssätt. Grästorps kommun tar stora kliv inom digitalisering där flera projekt pågår inom kommunens olika verksamheter. Grästorp 5.0 med principerna värdskap, medledarskap, helhet, digitalisering och innovation är en viktig del i arbetet. Både digitalisering och samverkan i olika former är nycklar till att möta de utmaningar kommunen står inför.

8 Driftredovisning

8.1 Driftsredovisning, januari-december 2021

Allmän verksamhet består av många delar. Samhällsbyggnad har en negativ avvikelse kopplat till detaljplaner, denna avvikelse har varit känd under året. Lunnevidadet har negativ avvikelse på grund av minskade intäkter. Räddningstjänst hade ökade kostnader under året medan färdtjänsten fick lägre kostnader.

Inom teknisk verksamhet är det framförallt kapitalkostnader som inte når inte upp till budgeterad nivå, utfallet skapar överskott mot budget. Detta beror på de problem kommunen haft med anläggningsregistret och införandet av nytt ekonomisystem. Kostnader kopplade till översvämning ger negativ avvikelse och en rivning av en villa var ej budgeterad. Elkostnaderna var ca 30 % högre än budgeterat.

Även bildningsverksamheten bidrar till kommunens överskott. Verksamheten redovisar lägre personalkostnader som resultat av en medveten återhållsamhet och effektivare personalplanering för att täcka kommunens gymnasiekostnader. Del av överskottet beror också på att intäkterna från riktade statsbidrag är högre än budgeterat.

Social verksamhet visar ett överskott för året vilket bland annat beror på intäkt från Socialstyrelsen för covid-19. Lägre personalkostnader än budgeterat samt färre antal ansökningar för ekonomiskt bistånd.

	KOSTNAD		INTÅKT		NETTO	
	Redovisning	Avvikelse	Redovisning	Avvikelse	Redovisning	Avvikelse
	jan - december	mot budget	jan - december	mot budget	jan - december	mot budget
Kommunstyrelse						
- Allmän verksamhet	66 727	-8 401	10 627	4 484	56 100	-3 917
- Teknisk verksamhet	105 124	-2 761	69 582	4 349	35 542	1 588
- Bildningsverksamhet	139 408	953	14 174	1 774	125 234	2 727
- Social verksamhet	187 701	12	56 337	4 586	131 364	4 598
Miljö- och byggnämnd	2 128	205	947	-216	1 181	-11
SUMMA	501 088	-9 992	151 667	14 977	349 421	5 007

9 Investeringsredovisning

9.1 Investeringsredovisning, januari-december 2021

Grästorps kommuns investeringsbudget för 2021 var 92,6 mnkr inklusive överföringar från 2020 och det genomfördes investeringar för totalt 38,2 mnkr under året. Det innebär att 41% av investeringsbudgeten användes. Under 2020 uppgick investeringarna till 78,6 mnkr.

Årets mest omfattande investeringar var:

- Vatten och avlopp, 8,8 mnkr
- Utbyggnad av ishall, 7,5 mnkr
- Planerat underhåll och mindre investeringar, 4,8 mnkr.
- Mark- och fastighetsförvärv, 1,2 mnkr

Den totala investeringsbudgeten för 2021 var 92,6 mnkr varav 82,9 mnkr var av grundbudgeten och 9,7 mnkr var överföringar från 2020.

Den största investeringen 2021 var renoveringen av vatten- och avloppsnätet.

Ett av kommunens prioriterade mål är att skapa fler bostäder och upprätthålla en god boendemiljö för att Grästorp ska kunna fortsätta utvecklas, därför sker strategiska mark- och fastighetsköp så även under 2021.

Under året har kommunen även investerat i gatubelysning i områdena kring Forshall, Tengene och Frambo.

Kommunen har en hög investeringsnivå och denna nivå behöver kommunen varje år finansiera med ökad upplåning eller minskad likviditet, alltså ta av ”kassan”. För att kunna finansiera gjorda investeringar 2021 har kommunen både ökat sina lån och minskat sin likviditet. Utifrån budget och plan 2022–2024 behöver kommunen öka sina lån om investeringar görs enligt planen. En hög investeringsvolym medför ökade driftkostnader och avskrivningsnivåer. Graden av lånefinansiering påverkar också kommunens räntekostnader och finansnetto. Inför 2022 budgeterar kommunen 82,7 mnkr samt överföringar från 2021 till investeringar. Det gör att investeringsnivån fortfarande är mycket hög. Vatten- och avloppsnätet är i stort behov av renovering och upprustning. Andra större investeringar är fortsatta exploateringsarbeten, utbyggnation av ishallen, nytt kommunhus och nytt kommunförråd

10 Räkenskaper

10.1 Resultaträkning

Belopp i Tkr	Not	2021	2020	2019
Verksamhetens intäkter	1	104 753	107 793	101 282
Verksamhetens kostnader	2	-444 730	-428 525	-417 698
Avskrivningar	3	-15 441	-15 439	-14 879
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		-355 418	-336 171	-331 295
Skatteintäkter	4	279 047	265 699	257 770
Generella statsbidrag och utjämning	5	96 943	96 796	86 552
VERKSAMHETENS RESULTAT		20 572	26 324	13 027
Finansiella intäkter	6	850	781	794
Finansiella kostnader	7	-1 213	20	-1 778
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		20 209	27 125	12 043
Extraordinära poster				
ÅRETS RESULTAT		20 209	27 125	12 043

10.2 Balansräkning

Belopp i Tkr	Not	2021	2020	2019
TILLGÅNGAR				
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		406 799	384 554	315 298
Immateriella anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar	8	1 909	2 158	446
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader och tekniska anlägg.	9	384 275	359 745	294 144
Maskiner och inventarier	10	9 443	12 671	10 728
Övriga materiella anläggningstillgångar	11	1 192		
Finansiella anläggningstillgångar				
Aktier och andelar	12	9 980	9 980	8 880
Långfristiga fordringar		0	0	1 100
Bidrag till statlig infrastruktur	13	9 305	5 040	5 320
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR				
Förråd och exploateringstillgångar		-40	0	0
Fordringar	14	43 803	39 331	34 153
Kassa och bank	15	56 244	48 969	51 592
SUMMA TILLGÅNGAR		516 111	477 894	406 363
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
EGET KAPITAL, vid årets början				
Årets resultat, inkl justering	17	20 209	27 125	12 043
EGET KAPITAL, vid årets slut				
-resultatutjämningsreserv	19	13 500	13 500	13 500
-övrigt eget kapital		221 492	198 413	171 288
AVSÄTTNINGAR				
Pensioner och liknande förpliktelser	20	8 235	7 094	7 015
Andra avsättningar	21	10 636	7 059	9 154
SKULDER				
Långfristiga skulder	22	164 965	151 284	122 876
Kortfristiga skulder	23	97 283	100 544	82 530
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		516 111	477 894	406 363

Panter och ansvarsförbindelser

Borgensförbindelser		260 698	247 462	227 225
Borgensåtaganden egna hem	24	0	2	57
Övriga förpliktelser	25	260 698	247 460	227 168
Ansvarsförbindelser		131 547	131 313	133 462
Pensionsförpliktelser intjänade före -98	26	131 547	131 313	133 462
-därav, särskild löneskatt		25 683	25 637	26 057

10.3 Kassaflödesanalys

Belopp i tkr	Not	2021	2020	2019
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN				
Årets resultat	27	20 209	27 125	12 043
Justering för av- och nedskrivningar		15 947	14 106	15 897
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	28	3 323	-7 054	1 764
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		39 479	34 177	29 704
Ökning/minskning, kortfristiga fordringar		-4 471	-5 180	-1 753
Ökning/minskning, förråd, exploateringstillgångar		40	0	0
Ökning/minskning, kortfristiga skulder		-3 741	18 027	-2 050
MEDEL FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		31 307	47 024	25 901
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar		0	0	0
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	29	-38 192	-78 635	-37 539
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	298	0
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	30	0	-1 100	-216
Försäljning av finansiella anläggningstillgångar	31	0	280	2 300
MEDEL FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-38 192	-79 157	-35 455

FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nya lån	32	34 025	89 913	66 860
Amortering av skuld	33	-19 725	-61 870	-71 175
Ökning av långfristiga fordringar	34	42	547	1 257
Minskning av långfristiga fordringar	35	-182	920	-165
MEDEL FRÅN FINANSIERINGS- VERKSAMHETEN		14 160	29 510	-3 223
ÅRETS KASSAFLÖDE				
Likvida medel vid årets början		48 969	51 592	64 369
Likvida medel vid årets slut		56 244	48 969	51 592

10.4 Nothänvisning

Belopp i tkr	2021	2020
1 Verksamhetens intäkter		
Nämndrelaterade intäkter	102 038	100 171
Ersättning pensionskostnad	0	0
Reservation för befarade kundförluster	404	-8
Försäkringskassan, höga sjuklönekostnader	1 936	1 120
Momsersättning tidigare år	364	
Provision långtidsbevakning	11	10
Övertagande av konserthuset	0	6 500
Ränteintäkter	0	0
<u>Jämförelsestörande poster:</u>		
<i>Gåva/ Konserthus</i>	0	6 500
Verksamhetens intäkter	104 753	107 793
2 Verksamhetens kostnader		
Nämndrelaterade kostnader	-461 354	-422 037
Interna poster mellan drift o investering	303	1 703
Faktiska personalkostnader	-57 834	-57 834
Kalkylerade personalkostnader	57 619	57 376
Pensioner	6 411	-18 316
Kalkylerade pensionskostnader	16 069	15 733
Löneskatt	-4 698	-4 621
F-skatt fastigheter	-53	-11
Periodiserad kostnad medfinansiering E20 + Mjölån	-1 193	-313
Övriga kostnader	0	-205
Verksamhetens kostnader	-444 730	-428 525
3 Avskrivningar		
Avskrivningar av anläggnings- tillgångar görs efter en bedömning		

av tillgångens nyttjandeperiod, viss vägledning finns i Sveriges Kommuner och Landstings (SKL) förslag till avskrivningstider. **-15 441 -15 439**

Från 2015 tillämpas komponentavskrivning för större, nya investeringar

4 Skatteintäkter

Årets prel skatteintäkter	271 585	271 151
Prognos årets slutavräkning	6 524	-4 062
Slutavräkning föregående år	938	-1 390
Summa	279 047	265 699

5 Generella statsbidrag och utjämning

Inkomstutjämningsbidrag	57 913	55 526
Bidrag för LSS-utjämning	7 441	9 795
Fastighetsavgift	14 110	12 741
Regleringsavgift/-bidrag	16 966	5 816
Kostnadsutjämningsavgift/-bidrag	-2 928	1 102
Välfärdssatsning	0	1 146
Tillfälligt stöd för flyktingmottagning	0	0
Extra generella bidrag beslutade under 2021/2020	3 441	10 670
Summa	96 943	96 796

6 Finansiella intäkter

Räntor placerade medel	58	240
Övr ränteintäkter	149	25
Borgensavgifter	643	516
Summa	850	781

7 Finansiella kostnader

Räntekostnader, anläggningslån	-285	-358
Ränta pensionskostnad	0	0
Dröjsmålsränta (lev fakturor)	-9	-1
Indexuppräknning medfinansiering E20	-839	463
Försäljningspris FSF	0	-25
Bokfört värde FSF	0	0
Avgift bankgirot	-80	-59
Summa	-1 213	20

8 Immateriella anläggningstillgångar

Nyttjandetillstånd		
Ingående bokfört värde	432	446
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>504</i>	<i>504</i>
<i>därav ack avskrivningar</i>	<i>-72</i>	<i>-58</i>
Årets avskrivning	0	-14
Utgående bokfört värde	432	432
<i>därav anskaffningsvärden</i>	<i>504</i>	<i>504</i>
<i>därav ack avskrivningar</i>	<i>-72</i>	<i>-72</i>
IT-system/ Utveckling		
Ingående bokfört värde	1 726	964

Justerad ing balans, flyttat till 1171	-37	0
Nytt ingående bokfört värde	1 689	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	1 901	964
<i>därav ack avskrivningar</i>	-212	0
Nyanskaffning	0	845
Pågående investering (2021 flyttad till 1171)	0	129
Årets avskrivning	-212	-212
Utgående bokfört värde	1 477	1 726
<i>därav anskaffningsvärden</i>	1 901	1 938
<i>därav ack avskrivningar</i>	-424	-212
Summa Utgående bokf värde	1 909	2 158
<i>därav anskaffningsvärden</i>	2 405	2 442
<i>därav ack avskrivningar</i>	-496	-284

9 Mark, byggnader och tekniska anläggningar

Markreserv f.d. Exploateringsmark

Ingående bokfört värde, justeras ingående balans	19 516	5 237
<i>därav anskaffningsvärden</i>	19 516	5 237
<i>därav justerad ingående balans</i>	0	0
<i>därav ack avskrivningar</i>	0	0
Justerat värde mot oms. tillgångar	0	0
Markförvärv	0	14 279
Försäljning	-516	0
Utgående bokfört värde	19 000	19 516
<i>därav anskaffningsvärden</i>	19 000	19 516
<i>därav ack avskrivningar</i>	0	0

Verksamhetsfastigheter fd förvaltningsfastigheter

Ingående bokfört värde	175 887	174 025
Justerad ing balans, flyttat från 1160	38 162	0
Justerad ing balans, flyttat till 1171	-2 065	0
Nytt ingående bokfört värde	211 984	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	432 219	313 078
<i>Justering anskaffningsvärde</i>	0	0
<i>därav ack avskrivningar</i>	-220 235	-139 054
Nyanskaffning	0	711
Pågående investering (2021 flyttad till 1171)	0	8 416
Investeringsbidrag	0	0
Justering bokf. Värde/nedskrivning		
Årets avskrivning	-9 575	-7 265
Utgående bokfört värde	202 409	175 887
<i>därav anskaffningsvärden</i>	432 219	322 205
<i>därav ack avskrivningar</i>	-229 810	-146 319

Fastigheter för affärsverksamhet f.d. Anläggningar/industriell verksamhet

Ingående bokfört värde	44 418	25 680
Justerad ing balans, flyttat till 1171	-23 739	0
Nytt ingående bokfört värde	20 679	0

<i>därav anskaffningsvärden</i>	26 502	68 386
<i>därav ack avskrivningar</i>	-5 823	-42 706
Nyanskaffning	0	168
Pågående investering (2021 flyttad till 1171)	0	19 862
Årets avskrivning	-1 292	-1 292
Utgående bokfört värde	19 387	44 418
<i>därav anskaffningsvärden</i>	26 502	88 416
<i>därav ack avskrivningar</i>	-7 115	-43 998
Publika fastigheter f.d. Gator, vägar, gatubelysning		
Ingående bokfört värde	40 038	36 454
Justerad ing balans, flyttat till 1171	-2 627	0
Nytt ingående bokfört värde	37 411	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	73 229	70 562
<i>därav ack avskrivningar</i>	-35 818	-34 108
Nyanskaffning/netto	0	1 435
Pågående investering (2021 flyttad till 1171)	0	4 175
Investeringsbidrag	0	-442
Årets avskrivning	-1 696	-1 584
Utgående bokfört värde	35 715	40 038
<i>därav anskaffningsvärden</i>	73 229	75 730
<i>därav ack avskrivningar</i>	-37 514	-35 692
Övriga fastigheter f.d. Fastigheter för annan verksamhet		
Ingående bokfört värde	7 157	3 378
Justerad ing balans, flyttat från 1160	158	0
Nytt ingående bokfört värde	7 315	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	8 254	3 528
<i>därav ack avskrivningar</i>	-939	-150
Nyanskaffningar	0	4 092
Pågående investering (2021 flyttad till 1171)	0	64
Årets avskrivning	-619	-377
Utgående bokfört värde	6 696	7 157
<i>därav anskaffningsvärden</i>	8 254	7 684
<i>därav ack avskrivningar</i>	-1 558	-527
Övriga fastigheter		
Ingående bokfört värde	72 729	49 370
Justerad ing balans, flyttat till 1151	-158	0
Justerad ing balans, flyttat till 1121	-38 162	0
Justerad ing balans, flyttat till 1171	-34 409	0
Nytt ingående bokfört värde	0	0
Justerad ing balans	-72 729	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	0	82 904
<i>därav ack avskrivningar</i>	0	-33 534
Nyanskaffningar	0	16 685
Pågående investering (2021 flyttad till 1171)	0	9 320
Årets avskrivning	0	-2 646
Utgående bokfört värde	0	72 729
<i>därav anskaffningsvärden</i>	0	108 909
<i>därav ack avskrivningar</i>	0	-36 180

Pågående ny-, till- och ombyggnad		
Ingående bokfört värde	0	0
Justerad ing balans, flyttat till 1021	37	0
Justerad ing balans, flyttat från 1121	2 065	0
Justerad ing balans, flyttat till 1131	23 739	0
Justerad ing balans, flyttat till 1171	2 627	0
Justerad ing balans, flyttat från 1160	34 409	0
Pågående investeringar	62 876	0
Ej aktiverade investeringar 2021	38 192	0
Utgående bokfört värde	101 068	0
Summa utgående bokfört värde	384 275	359 745
<i>därav anskaffningsvärden</i>	660 272	622 460
<i>därav ack avskrivningar</i>	-275 997	-262 716

10 Maskiner och inventarier

Maskiner		
Ingående bokfört värde	6 693	5 497
<i>därav anskaffningsvärden</i>	15 628	13 449
<i>därav ack avskrivningar</i>	-8 935	-7 952
Nyanskaffning	0	2 431
Försäljning	0	-178
Justering	0	-74
Årets avskrivning	-982	-983
Utgående bokfört värde	5 711	6 693
<i>därav anskaffningsvärden</i>	15 628	15 628
<i>därav ack avskrivningar</i>	-9 917	-8 935

Inventarier

Ingående bokfört värde	4 590	4 999
Justerad ing balans, flyttat till 1291	-2 103	0
Nytt ingående bokfört värde	2 487	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	41 882	31 014
<i>därav ack avskrivningar</i>	-39 395	-26 015
Nyanskaffningar	0	148
Pågående investering (2021 flyttad till 1171)	0	1 449
Avyttring/utrangering	0	0
Justering	0	-963
Årets avskrivning	-1 042	-1 043
Utgående bokfört värde	1 445	4 590
<i>därav anskaffningsvärden</i>	41 882	31 648
<i>därav ack avskrivningar</i>	-40 437	-27 058

Övriga inventarier

Ingående bokfört värde	196	232
Justerad ing balans, flyttat från 1221	2 103	0
Justerad ing balans	2 298	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	4 673	1 553
<i>därav ack avskrivningar</i>	-2 375	-1 321
Nyanskaffningar	0	0

Årets avskrivning	-11	-36
Utgående bokfört värde	2 287	196
<i>därav anskaffningsvärden</i>	4 673	1 553
<i>därav ack avskrivningar</i>	-2 386	-1 357
Summa utgående värde Maskiner och inventarier	9 443	11 479
<i>därav anskaffningsvärden</i>	62 183	1 627
<i>därav ack avskrivningar</i>	-52 740	-891

11 Övr materiella anläggningstillgångar

Konst		
Ingående bokfört värde	1 192	0
<i>därav anskaffningsvärden</i>	1 192	0
<i>därav ack avskrivningar</i>	0	0
Nyanskaffningar	0	1 192
Avyttring/utrangering	0	0
Årets avskrivning	0	0
Utgående bokfört värde	1 192	1 192
<i>därav anskaffningsvärden</i>	1 192	1 192
<i>därav ack avskrivningar</i>	0	0
Summa utgående värde övr materiella anläggning tillg	1 192	1 192
<i>därav anskaffningsvärden</i>	1 192	1 192
<i>därav ack avskrivningar</i>	0	0

Leasing 2021 2020

Operationell leasing

Framtida minimileaseavgifter förfaller enligt följande:

Inom 1 år	1 861 698	2 144 117
Senare än 1 år men inom 5 år	2 027 192	2 805 661
Senare än 5 år	0	0
		<u>4 949</u>
	3 888 890	777

Finansiella leasingavtal vars avtalstid överstiger 3 år

Totala minimileaseavgifter	0	0
Framtida finansiella kostnader	0	0
Nuvärdet av minimileaseavgifterna	0	0

Nuvärdet av minimileaseavgifterna förfaller enligt följande:

Inom 1 år	0	0
Senare än 1 år men inom 5 år	0	0
Senare än 5 år	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>

12 Aktier och andelar

Grästorps Fjärrvärme AB	2 688	2 688
Naturgaskonsortiet, Skaraborg	6	6
Förenade Småkommuners Försäkring	0	0

Kommunassurans Syd försäkrings AB	385	385
SKL Företag/Inera AB	43	43
Summa Aktier	3 122	3 122
Stiftelsen Bergagården	10	10
Laxfond Vänern	20	20
Västergötlands turistråd	5	5
Grästorps Energi, reglering med		
Grästorps Fjärrvärme AB	10	10
Kommuninvest ek.för.	6 167	6 167
GöliskaIT	604	604
RKHF Trygga Hem i Grästorp	42	42
Summa Andelar	6 858	6 858
Summa Aktier och andelar	9 980	9 980
13 Bidrag till statlig infrastruktur		
Medfinansiering E20 enligt beslut oktober 2014	7 000	7 000
Medfinansiering cykelväg Mjölån enl beslut dec-20	4 940	
Upplösning E20 1/25-del om året t.o.m. år 2038		
Upplösning E20 t.o.m. 2021	-2 240	-1 960
Upplösning Mjölån 1/25-del om året t.o.m. år 2044		
Upplösning Mjölån t.o.m. 2021	-395	
Summa	9 305	5 040
14 Fordringar, kortfristiga		
Kundfordringar	1 688	3 407
Skatt- och statsbidragsfordringar	30 772	22 803
Övriga fordringar	11 343	13 121
Summa	43 803	39 331
15 Kassa, bank		
Kassa, växelkassa	33	22
Plusgiro	239	231
Bank	55 972	48 716
Summa	56 244	48 969
16 Eget kapital		
Ingående eget kapital enligt fastställd		
balansräkning	211 913	184 788
Justering ing balans:VA-redovisn samt projektmedel	2 870	0
Eget kapital efter justering	214 783	184 788
17 Årets resultat, enligt resultaträkning	20 209	27 125
Justering av årets resultat	0	0
Årets resultat inkl. justering	20 209	27 125
18 Utgående eget kapital med hänsyn tagen till årets resultat		
Rörelsekapital	2 723	-12 243
Anläggningskapital	232 269	224 156

Eget kapital	234 992	211 913
19 Resultatutjämningsreserv, RUR		
2020 beslutade kommunfullmäktige om riktlinjer för en resultatutjämningsreserv.		
Ingående värde av resultatutjämningsreserv	13 500	13 500
Årets avsättning	0	0
Utgående värde av resultatutjämningsreserv	13 500	13 500
20 Avsättningar		
Pensionsförpliktelser intjänade fr.o.m. 1998 inkl ränta		
Ingående avsättning	5 710	5 647
Ränteuppräkning	0	0
Basbeloppsuppräkning	0	0
Årets utbetalningar	0	0
Intjänad PBF/PRF	919	63
Övrig post	0	0
Intjänad förtroendevalda OPF-KL	0	0
Utgående avsättning	6 629	5 710
Ingående avsättning löneskatt	1 385	1 370
Ränteuppräkning	0	0
Basbeloppsuppräkning	0	0
Årets utbetalningar	0	0
Intjänad PBF/PRF	223	15
Övrig post	0	0
Intjänad förtroendevalda OPF-KL	0	0
Utgående avsättning löneskatt	1 608	1 385
Summa Avsättningar	8 235	7 094
Beräkningsgrund för pensioner framgår av avsnittet Redovisningsprinciper		
Antal visstidsförordnanden		
Politiker	2,0	2,0
Tjänstemän	0	0
21 Andra avsättningar		
Medfinansiering E20 enligt beslut oktober 2014	7 000	7 000
Indexuppräkning medfinansiering E20 t.o.m. 2020	59	1 154
Indexuppräkning medfinansiering E20 2021	-1 363	-1 095
Medfinansiering cykelväg Mjölån enligt beslut december 2020	4 940	0
Summa	10 636	7 059
22 Långfristiga skulder		
Ingående låneskuld	151 284	122 876
Nya lån/konverterade lån	34 025	89 912
Kalkylerad amortering innevarande år	5 970	4 970

Verklig amortering/inlösta lån	-19 725	-60 870
Kalkylerad amortering nästkommande år	-6 450	-5 970
Anslutningsavgift	-181	547
Årlig återföring anslutningsavgift	42	-181
Summa	164 965	151 284

23 Kortfristiga skulder

Leverantörsskulder	29 906	28 659
Förutbetalda intäkter	4 999	11 121
Räntor, upplupna	38	58
Övriga skulder	44 036	42 506
Semesterlöneskuld inkl okomp ö-tid	18 304	18 200
Summa	97 283	100 544

24 Borgensåtagande egna hem

Motsvarar 40% vid ev förlustförsäljning
av återstående kapital inkl ränta.

SBAB Bank AB	0	2
Summa	0	2

25 Övriga förpliktelser

Grästorps Energi ek.för.	8 257	11 740
Grästorps Energi AB	2 590	552
IK Gauthiod	0	454
Grästorps Konserthus	0	100
Fiber, vatten och avlopp i Flo ek.för.	116 963	95 322
RKHF Trygga Hem i Grästorps	137 666	139 292
Summa	265 476	247 460

Grästorps kommun har i oktober 2008 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Grästorps kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2021-12-31 uppgick Kommuninvest i

Sverige AB:s totala förpliktelser till 510 966 139 tkr och totala tillgångar till 518 679 716 tkr.

Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 201 186 tkr och andelen av de

totala tillgångarna uppgick till 203 446 tkr.

26 Ansvarförbindelser

Pensionsåtagande intjänade före 1998

Ingående ansvarförbindelse	105 676	107 405
Ränteuppräknig	0	0
Basbeloppsuppräknig	0	0
Försäkring IPR/partiell inlösen	0	0
Gamla utbetalningar	0	0
Aktualisering	0	0
*Övrig post	188	-1 729
Beräkning förtroendevald	0	0
Utgående avsättning	105 864	105 676

Ingående avsättning löneskatt

Ränteuppräknig	0	0
Basbeloppsuppräknig	0	0
Försäkring IPR/partiell inlösen		
Gamla utbetalningar	0	0
Aktualisering	0	0
Övrig post	46	-419
Beräkning förtroendevald	0	0
Utgående avsättning löneskatt	25 683	25 638
Summa	131 547	131 313

Kapital i överskottsfonden hos KPA

Pensionsförsäkring AB	1 683	1 320
-----------------------	--------------	--------------

Pensionsförpliktelser

Pensionsförpliktelser i balansräkning (not 10)	8 235	7 094
Pensionsförpliktelser i ansvarsförbindelsen (not 26)	131 547	131 313
Summa totala pensionsförpliktelser inklusive löneskatt (återlån)	139 782	138 407

Inga placeringar avseende pensionsmedel finns.

27 Årets resultat, före extraordinära poster

Beloppet överförs från resultaträkningen motsvarar resultat före extraordinära poster

20 209 **27 125**

28 Ej likvidpåverkande poster

Skuldförändring och finansiell kostnad inkl löneskatt på avsättning pensioner
Indexeringskostnad E20

1 142 78
2 202 0

Upplösning avsättning E20	-839	-464
Förlust/värdereglering FSF	0	25
Konserthuset	0	-6 500
Justeringspost	818	-193
Summa	3 323	-7 054

29 Förvärv materiella anläggningar

IT-investeringar	-1 275	-2 169
Fastighetsförvärv	-1 228	-6 879
Inventarier/maskiner	-1 043	-2 432
Säkerhet/trygghetsåtgärder	-249	-1 164
Förskolan Äventyret	0	-186
Åse Vistehallen anpassning	-126	-30
Fritidsgård/ Konserthuset	-599	-219
Välfärdsteknologi	0	-148
Brännebacka södra	-113	0
Centrumutveckling	-123	-871
Brännebacka södra etapp 3	0	-560
Lunnevibadet	-976	-15 102
Gatubelysning Frambo	-1 300	-18
Gatubelysning Tengene	-863	-36
Gatubelysning GC-väg Forshall	-711	-48
Utbyggnad ishall, förråd	-7 543	0
Ungdomssatsning	-33	-220
Exploateringsområde kommande	90	-8 826
Lunnevi IP	-732	-6 446
Fritidsanläggning/motionsspår	-173	-2 175
Gator, GC-väg tätort	-3 052	-2 105
GC-väg Flakeberg	-1 090	0
GC-väg Rönnvägen	-90	-3 515
Vatten och avlopp	-8 783	-19 861
VA-ledning mot Vänersborg	-1 483	0
Nordstadsparken	-1 867	-1 228
Planerat underhåll, mindre investeringar	-4 830	-4397
Summa	-38 192	-78 635

30 Förvärv av finansiella anläggningstillgångar

Indexuppräknig medfinansiering E20	0	0
Återföring del av medfinansiering E20	0	0
Andelar Förlagslån Kommuninvest	0	-1 100
Summa	0	-1 100

31 Försäljning finansiella anläggningstillgångar

Upplösning Mjölån	0	0
Upplösning E20	0	280
Summa	0	280

32 Nya lån

Nya lån	20 000	33 800
Konverterade lån	14 025	56 113
Summa	34 025	89 913

33 Amortering av skuld		
Amortering innevarande år	-5 700	-4 757
Konverterade/inlösta lån	-13 545	-56 113
Återförda kalk amorteringar innevarande år	5 970	4 970
Kalkylerade amorteringar nästkommande år	-6 450	-5 970
Summa	-19 725	-61 870
34 Ökning av långfristiga fordringar		
Anslutningsavgifter 85% av totalinkomsten periodiseras	42	547
Summa	42	547
35 Minskning av långfristiga fordringar		
Årets återföring av periodiserade anslutningsavgifter	-182	-180
Andelar Förlagslån Kommuninvest	0	1 100
Summa	-182	920

10.5 Redovisningsprinciper

Redovisningen baseras på bokföringsmässiga grunder och följer god redovisningssed enligt reglerna i kommunal redovisningslag. Rekommendationerna från Rådet för kommunal redovisning (RKR) används där det är tillämpligt.

Kostnader och intäkter, skulder och fordringar, i redovisningen periodiseras för att belasta rätt period och för att uppnå rättvisande räkenskaper.

Enligt rekommendation R2 ska intäkter från gåvor redovisas under verksamhetens intäkter. Enligt 7 kap 10§ LKBR ska tillgångar som tagits emot utan ersättning eller till en ersättning som väsentligt understiger tillgångens verkliga värde, redovisas till det verkliga värdet vid förvärvstidpunkten. Konserthuset som Grästorps kommun tagit emot redovisas därför som intäkt till verkliga värdet vid förvärvstidpunkten. Intäkten betraktas som jämförelsestörande i räkenskaperna.

Undantag från rådets rekommendationer gjordes i följande fall:

- *Rekommendation R4.* Materiella anläggningstillgångar av mindre värde skrevs av från det år (12 månader) då anläggningen togs i bruk eller var färdig. Det är ett avsteg från rekommendationen som anger att all avskrivning ska ske vid den tidpunkt då anläggningen tas i bruk. Då det endast avser tillgångar av mindre värde är skillnaden marginell och får ingen avgörande ekonomisk betydelse i redovisningen. Med hänsyn till anläggningens totala avskrivningstid bedöms det inte utgöra något hinder.
- *Rekommendation R5:* Redovisning av hyres- och leasingavtal tillämpades inte enligt rekommendationen. Samtliga leasingavtal redovisades som hyresavtal. Däremot lämnades upplysningar om leasingavtalens omfattning och löptider i nothänvisningarna, vilket bedöms ge tillräcklig ekonomisk information.
- *Rekommendation R2.* Inkomst från anslutningsavgifter periodiserades mot investeringsutgiftens avskrivningstid. Av det totala beloppet för anslutningsavgifter periodiserades 85 procent, medan 15 procent bokfördes som intäkt i driftredovisningen för att täcka uppkomna kostnader i samband med anslutningen. Vid lägre belopp,

upp till 250 tkr, intäktsfördes anslutningsavgifterna i sin helhet, eftersom en periodisering över tillgångens avskrivningstid inte skulle vara meningsfull med hänsyn till beloppens storlek.

Exploaterad tomtmark som gjorts i ordning till försäljning klassificerades som omsättnings-tillgång. De anställdas fordran på kommunen i form av sparade semesterdagar och oregelrad övertid skuldbokfördes och kostnaden redovisades på verksamhetsnivå. Den avgiftsbestämde delen av pensionerna, inklusive AKAP-KL, bokfördes under kortfristiga skulder med utbetalning 2022. För den förmånsbestämde delen har kommunen en försäkringslösning. Intjänad pension före 1998 redovisades i sin helhet som ansvarsförbindelse (blandmodellen). Beräkningsunderlaget för pensioner utgår från riktlinjer för beräkning av pensionsskuld (RIPS 17). Kostnaden för löneskatt på pensioner behandlades i redovisningen på samma sätt som pensionskostnaden. Den sammanställda redovisningen upprättades enligt förvärvsmetoden. På investeringar i materiella anläggningstillgångar som pågick över bokslutsdagen gjordes ingen avskrivning. Anläggningstillgångar togs upp till anskaffningsvärdet (utgiften minus eventuella investeringsbidrag) med avdrag för avskrivningar.

Avskrivningstiden för tillgångar beräknas efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod.

11 Verksamhetsberättelse

11.1 Allmän verksamhet

11.1.1 Beskrivning av verksamheten

Allmän verksamhet omfattar politik och revision, ekonomi, personal, kansli, kommunikation, digitalisering samt kultur och fritid, bibliotek och ungdomsverksamhet. Den ansvarar för kommunens utveckling och ekonomiska ställning, omvärldsbevakning, samhällsservice, information och marknadsföring.

11.1.2 Viktiga händelser under året

Coronapandemin har under 2021 fortsatt att påverka verksamheterna men enheterna har ställt om och skapat förutsättningar utefter myndigheternas restriktioner.

Lunnevidadets renovering har färdigställts och badverksamheten kunde öppna för allmänheten under slutet av året.

Allmän verksamhet har anpassat organisationen och skapat förutsättningar att hantera ett ökat arbete med detaljplaner och översiktsplaner för kommunen.

Under året har allmän verksamhet haft vakanta tjänster som tillsatts löpande och inför 2022 ska organisationen vara på plats. Det har även genomförts en förändring av enheten för detaljplaner och översiktsplaner som flyttades från teknisk verksamhet till allmän verksamhet.

Kommunen har under de två sista åren i samarbete mellan V6- kommunerna fått uppdaterade verksamhetssystem. Förra året implementerades ett nytt lönesystem och i år ett nytt redovisningssystem. Det nya redovisningssystem har implementerats löpande och ekonomienheten har arbetat med förändringen, vilket innebar bland annat nya processer och rutiner.

Enheten för digitalisering och innovation har genomfört ett implementeringsarbete av ett bokning- och bidragssystem. Systemet ska leda till att privatpersoner och föreningar ska

kunna boka kommunens lokaler digitalt. Enheten ansvarar även för köp av tjänst för växeltelefonist och under 2021 byttes leverantör med syfte om en kraftfullare organisation.

Arbetet med platåbergens geopark och vandringsleder längs Halle- och Hunneberg fortsätter. Intresset för utomhusaktiviteter har ökat under pandemin och verksamheten har erbjudit olika aktiviteter för att möta intresset.

Kommunens engagemang i Näringslivssamverkan Grästorp (NSG) fortsätter och Grästorp är bland de fem bästa kommunerna i Sverige vad gäller service och bemötande till företag. Grästorp har även arbetat med hållbarhetsfrågor och fortsätter med projektet ”Rätt från Slätt” med syfte att undersöka lokala affärsmöjligheter kring gröna proteiner.

11.1.3 Framtiden

Allmän verksamhet fortsätter förbättra och utveckla profileringen av varumärket Grästorp. Arbetet med heltidresan och att vara en attraktiv arbetsplats fortsätter.

Digitaliseringen fortsätter genom flera projekt, bland annat digital signering och den digitala mognaden ökar i alla verksamheter.

Samordning både internt inom kommunen och med företag och myndigheter är av stor betydelse för kommunens framgång och en hållbar utveckling. Allmän verksamhet fortsätter fokusera på bland annat personalförsörjning, digitala utvecklingsfrågor och olika kommunikationssätt med invånarna.

11.1.4 Ekonomi

(tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Intäkter	10 627	10 680	20 749
Kostnader	66 727	63 532	68 811
Nettokostnader	56 100	52 852	48 062
Budget	52 183	47 902	48 253
Budgetavvikelse	-3 917	-4 950	191

11.1.5 Nyckeltal

	År 2021	År 2020	År 2019
Kommunledning och revision (kostnad per invånare)	615	549	566
Färdtjänst (kostnad per invånare)	141	113	209
Räddningstjänst (kostnad per invånare)	1 079	1 010	972
Räddningstjänst (Antal utryckningar)	132	97	107

11.2 Teknisk verksamhet

11.2.1 Beskrivning av verksamheten

Teknisk verksamhet omfattar verksamheter inom gata, park, VA, fastigheter och kost. Verksamheten ansvarar för fysisk planering, underhåll av gator, parker och grönytor, förvaltning av kommunens fastigheter, inklusive lokalvård. Kostenheten ansvarar för måltiderna i allt från förskolan till äldreomsorgen.

11.2.2 Viktiga händelser under året

I augusti drabbades Grästorps kommun av ett skyfall med konsekvenser för samhällsverk-samhetens anläggningar. Till exempel höll vatten på att tränga in i vattenverket. Resurser sattes in och höll emot för större påverkan och skador.

Några av kommunens fastigheter fick dock skador till följd av vatten som kom in i fastig-heterna. Under hösten har arbete pågått kring fastigheterna för att identifiera omfattningen av skador och därefter påbörja arbete med återställning. För 2021 uppgår kostnaden hän-förliga skyfallet till ca 1,4 mnkr för verksamhetens egna fastigheter och anläggningar, fort-satt arbete kommer pågå under 2022 för att återställa.

Utöver åtgärder i egna fastigheter och anläggningar har verksamheten tagit emot ärenden från kommuns invånare gällande VA frågor kopplat till skyfallet. Utredning av kommunens dagvattenhantering är beställt och kommer utföras under första halvåret 2022.

Teknisk verksamhet påverkas i hög grad av den positiva befolkningsförändring som plane-ras i Grästorps kommun, det har påverkat arbetet med detaljplaner och översiktsplaner som fortsatt varit högt under 2021.

Kommunen och trafikverket samverkar i olika infrastrukturprojekt och ett planerat projekt är en cirkulationsplats vid Östra vägen och som en del i projektet har fastigheten 15:2 och 15:3 rivits. Kostnaderna var inte budgeterade och medför en negativ avvikelse på 500 tkr för 2021.

Sverige har under året fått markant högre elpriser vilket även speglar sig i verksamhetens ut-fall för elkostnader. Utfallet är ca 30 % högre än budgeterat, vilket ger en negativ avvikelse.

VA- verksamheten visar ett positivt utfall som kan härledas till att fler kunder har anslutit sig och därigenom genererat ökade intäkter. Ytterligare en intäktspost som är högre än budgeterat är skogsintäkter för 2021.

Kostenheten har under två perioder ställt om och anpassat enheten för att tillaga matlådor till elever som studerat på distans kopplat till coronapandemin. Under pandemin har även trycket på utomhusanläggningar ökat och verksamheten har fortsatt att utveckla kommu-nens motionsspår med både nytt underlag och utökad belysning. Det har även utförts reno-vering på kommunens gator samt gång- och cykelvägar, vilket bidrar till en trevligare upple-velse, säkrare vägar samt ökat nyttjande av gång- och cykelvägar.

Verksamheterna har utfört flera aktiviteter under året som på både lång och kort sikt ska bidra till ett mer hållbart samhälle. Exempelvis har kostenheten fortsatt arbeta för att minska matsvinnet inom grundskolan, vilket bidrar till minskad av outnyttjad mat slängs samt lägre råvarukostnader. Gata- och parkenheten har arbetet med modernisering av gatu-belysningen genom utbyte till LED-armaturer. Detta bidrar med minskad energiförbruk-ning och minskade kostnader för underhåll på sikt.

11.2.3 Framtiden

Till 2022 kommer organisationsstrukturen i kommunens verksamheter förändras och tek-nisk verksamhet placeras under samhällsbyggnad. En ny samhällsbyggnadschef tillsätts un-der våren.

Verksamheten kommer fortsätta att kartlägga processer för att möta nya förväntningar som tillkommer i samband med stora investeringar. Arbetet med detaljplaner kommer fortsätta under 2022 för områdena kring Brännebacka, Söderskogen, Österskogen och industriområ-den. Att fler detaljplaner tas fram påverkar verksamheten som behöver planera och projek-tera för bland annat gator/vägar och VA- anslutningar.

Under 2022 kommer ett av kommunens större projekt vara arbetet med vatten och avloppsförsörjningen.

Utvecklingen av Grästorps omfattar stora investeringar 2022 och relativt höga investeringar de nästkommande åren. Utmaningen är att få kontroll på de önskemål som finns för att göra kommunen attraktiv och kostnader som dessa önskemål för med sig.

11.2.4 Ekonomiskt resultat och nyckeltal

Samhällsbyggnadsverksamhets resultat är ett överskott med 1 588 tkr. Den post som bidrar till det positiva överskottet är kapitalkostnader som inte når upp till budgeterad nivå. Det finns även poster som skapar negativa avvikelser såsom kostnader kopplade till skyfall, ökade elpriser och rivning av fastighet samt arbetet med detalj- och översiktsplaner.

11.2.4.1.1 Ekonomi

(tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Intäkter	69 582	64 134	66 540
Kostnader	105 124	97 713	97 933
Nettokostnader	35 541	33 579	31 393
Budget	37 130	36 379	32 300
Budgetavvikelse	1 588	2 800	907

11.2.4.1.2 Nyckeltal

	År 2021	År 2020	År 2019
Antal anställda	54	56	60
Antal män	21	20	37
Antal kvinnor	33	36	23
Personalkostnad i % av verksamhetens kostnader	34 %	29 %	29 %

11.3 Bildningsverksamheten

11.3.1 Beskrivning av verksamheten 2021

Bildningsverksamheten i Grästorp består av de tre enheterna Nya Centralskolan med årskurs 4-9, Lunnevienheten med årskurs F-3 samt förskolan Ambjörnsgården och Backenheten med förskolan Äventyret och den pedagogiska omsorgen Kvällskvisten. Enheterna Nya Centralskolan och Lunnevienheten innefattar även grundsärskola och fritidshem. Bildningsverksamhetens ledningsgrupp består av skolchef, rektorer och biträdande rektorer samt administrativ chef.

Genom Grästorp 5.0 arbetar vi tillsammans med att utbilda barn och elever till världsmedborgare som kan göra skillnad för sig själv och andra. Vi välkomnar framtiden och erbjuder våra barn och elever digitala enheter och läresurser som verktyg för att lära och utvecklas. Vi välkomnar den digitala utvecklingen i vår samtid och ser det som en del i vårt uppdrag: att vara proaktiva i en värld som snabbt förändras. Vi vill skapa goda förutsättningar för en utbildning där modern informationsteknik är en naturlig läresurs i undervisning och lärande. Idag har samtliga elever i grundskolan personliga digitala verktyg, årskurs F-3 har iPads och årskurs 4-9 samt grundsärskolan har PC. På våra förskolor och fritidshem finns tillgång till digitala verktyg i form av iPads för barn och elever.

11.3.2 Viktiga händelser under året

Under 2021 har vi fortsatt att förstärka vårt utbud av e-tjänster med flertal processer. De ansökningsformulär som tillkommit är inflyttningsanmälan grundskola, utflyttningsanmälan grundskola, modersmålsundervisning, ansökan om skolkort för gymnasieelever, ansökan om resebidrag för gymnasieelever, kontrakt för lån av digitala verktyg för elever i grundskolan, beställning av betygskopia, ansökan om förskoleplats och fritidshem, ansökan om skolskjuts samt behov av barnomsorg på kompetensutvecklingsdag. Samtliga tjänster hanteras med Bank-id.

Upphandlingen av ett nytt verksamhetssystem med elevregister har slutförts och införandet av detta har påbörjats.

Under året har vi infört DF respons fullt ut i alla skolformer på samtliga enheter. Systemet är ett ärendehanteringssystem som förenklar och automatiserar olika processer såsom olycksfall och tillbud barn/elev, kränkande behandling, anmälan och utredning av frånvaro, barn- och elevakter samt rektorsbeslut. Systemet effektiviserar processerna med avseende på tid och dokumenthantering i ärendehantering. Systemet ger även sammanställningar och statistikrapporter som underlag för uppföljning och analys.

Grästorps 5.0 och den tillitsbaserade styr- och ledningsmodellen betyder alltjämt mycket för vår omställningsförmåga i en föränderlig omvärld. Verksamhetens omställning i ett helhetsperspektiv, även kallad Totius 5.0, har bidragit till kvalitetsutvecklingen under 2021. Genom omställningen har roller och uppdrag tydliggjorts för det pedagogiska ledarskapet, biträdande rektorer och lärledare. På så sätt har utvecklingen stärkts när det gäller verksamhetens effektivitet, kvalitet och ekonomi. Med hjälp av statsbidrag för likvärdig skola har satsningar kunnat göras på systematiskt kvalitetsarbete med fokus på undervisningens kvalitet. Detta genom kompetensutveckling i specialpedagogik och samt personalförstärkning av elevkoordinatorer som tillsammans med elevhälsan bidragit till att utveckla hälsofrämjande lärmiljöer. Statsbidragen har även använts till kompetensutveckling i tillitsbaserat ledarskap som bidragit till utveckling av systematiskt kvalitetsarbete på huvudmannanivå med utveckling av stödjande strukturer för uppföljning och analys mellan resultat, processer och strukturer på alla nivåer. Kompetensutvecklingsinsatser har också kunnat genomföras för lärledare samt för alla medlemmar och ledare gällande systematiskt kvalitetsarbete och lärande kultur. Allt för att ställa om verksamheten till en lärande organisation med fokus på undervisningens kvalitet.

Översvämningen i källaren på Nya Centralskolan i samband med skyfallet i augusti 2021 föranledde en sanering och renovering som pågick under hela höstterminen 2021. Detta medförde att all undervisning i källarlokalerna fick flyttas till konserthuset.

11.3.3 Framtid

Införandet av det nya verksamhetssystemet med elevregister, Edlevo, är påbörjat och kommer att pågå under 2022. Vi fortsätter utvecklingen av våra rutiner kopplat till de processer som hanteras i DF respons. Utvecklingen av stödjande strukturer för undervisningsprocessens planering, genomförande, bedömning, uppföljning och dokumentation samt kommunikation mellan barn, elever och vårdnadshavare kommer att fortgå under 2022. Ytterligare en målsättning är en utvecklad och ökad informationssäkerhet genom att identifiera och skapa rutiner kring var vi gör vad samt hur personuppgifter hanteras och lagras.

Ett fokusområde är att fortsätta förstärka portföljen med e-tjänster för att nå kvalitetsförbättring i flöde, insamlad information och förenkla internt och externt handhavande. Även effektivisera större interna processer som idag kostar oss mycket tid och pappersanvändning. Målsättningen är att digitalisera och nå en tidsbesparing, minimera riskfaktorer, öka tillgängligheten, samt att processerna även genererar ett underlag att använda för analys och långsiktig kvalitetsutveckling.

Måluppfyllelse och resultat ligger på en fortsatt hög nivå, men variationen mellan kön, årskurser och grupper är fortsatt stor och därför ska en fortsatt kvalitetsutveckling prioriteras under 2022 i syfte att leda till förändringar i undervisningspraktiken som ger resultat i barn och elevers ökade måluppfyllelse. Verksamhetens omställning i nya helhetsperspektiv med pedagogiskt ledarskap, biträdande rektorer och lärledare fortsätter utvecklas under 2022 med särskilt fokus på innehåll i uppdrag och roll i syfte att skapa förutsättningar för det systematiska kvalitetsarbetet och en lärande kultur. En ny och reviderad nationell läroplan inklusive kursplaner för grundskolan införs under 2022 vilket ska implementeras tillsammans med lärares formativa undervisning och stödjande strukturer för lärarnas arbete med barnens förändrade kunnande och elevernas progression i lärandet.

Demografi och ekonomi påverkar fortsatt verksamhetens utveckling framåt. Nuvarande lokaler är dimensionerade för det antal barn och elever som för närvarande går i förskolan och skolan. I samband med att kommuninvånarantalet ökar behöver även dimensioneringen av undervisningslokaler ses över för både förskola och skola. Påverkan på undervisningslokalerna efter översvämningen i källaren på Nya Centralskolan i samband med skyfallet i augusti 2021 visar på behovet av att se över undervisningslokalerna i ett helhetsperspektiv i kommunens lokalförsörjningsprogram.

Vidare planeras för byggnation av skolskjutsplats vid Nya Centralskolan i syfte att åtgärda trafiksituationen vid Lunneviskolan och minimera riskerna för allvarliga olyckor i samband med elevernas väg till och från skolan.

11.3.4 Ekonomiskt resultat

Bildningsverksamhetens bokslut 2021 visar ett överskott om 2784 tkr, vilket innebär en positiv budgetavvikelse med 2,2%.

Intäkterna till bildningsverksamheten består av statsbidrag, interkommunal ersättning från andra kommuner vars elever går i skola i Grästorps kommun samt barnomsorgsavgifter. Intäkterna för 2021 är 1774 tkr mer än budgeterat, överskottet består av bland annat av obudgerade statsbidrag samt högre intäkter från andra kommuner för köp av förskole/grundskoleplats.

Mer än hälften av bildningsverksamhetens kostnader består av personalkostnader. Personalkostnaderna är 2075 tkr lägre än budgeterat. Det största överskottet finns inom förskola

samt åk f-3. Detta beror på vakanta tjänster men också strategiskt arbete vid behov av vikarier.

Övriga kostnader ger en negativ avvikelse om -1065 tkr. Avvikelser finns främst vid köp av verksamhet då köp av förskole-, grundskole- och gymnasieplats kostat mer än budgeterat, medan köp av gymnasiesärplats och vuxenutbildning har kostat mindre än budgeterat.

11.3.4.1 Ekonomi

(tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Intäkter	14 174	15 530	16 335
Kostnader	139 408	140 760	139 425
Nettokostnader	125 234	125 231	123 090
Budget	127 961	127 160	124 694
Budgetavvikelse	2 727	1 929	1 604

11.3.4.2 Nyckeltal

	År 2021	År 2020	År 2019
Antal barn 0 år	50 *	52	47
Antal elever i grundskolan	611 **	634	623
Kostnad per barn i förskolan, kr	***	138 495	134 032
Kostnad per elev i grundskolan, kr	***	113 274	111 539

*Antal barn 0 år 2021 per 31 december, SCB

**Antal elever i grundskolan avser klass F-9 vid mätdatum 15 oktober i kommunen skolor oavsett folkbokföringsort. SCB har inte publicerat siffran ännu för 2021.

***Kostnaden per barn och elev har ännu inte publicerats för 2021.

Befolkningsprognosen visar en drastisk minskning av nyfödda barn i Grästorps kommun från 2017 till 2018. De senaste fyra åren är genomsnittet 48 barn och siffran för 2021 är 50 barn folkbokförda i kommunen som har fötts under året.

Antal i elever i grundskolan minskade något under 2019, men ökade igen 2020. Befolkningsprognosen visar ett minskat antal elever från läsåret 21/22 och framåt, då stora årskullar lämnar grundskolan och mindre årskullar börjar skolan.

Kostnaden per barn i förskola har sedan början av 2010-talet legat under kommunernas snittvärde, men 2017 närmade sig kostnaden kommungenomsnittet. Därefter har kostnaden minskat men ökade igen något under 2020, men ligger fortfarande långt under kommungenomsnittet (158 077 kr).

Kostnad per elev i Grästorps grundskola F-9 har varit lägre än kommunernas snittvärde sedan år 2020. Från år 2014 hade nyckeltalet dock en kraftigt negativ utveckling med kostnader som successivt ökade för att 2015 - 2017 vara i samma nivå som kommungenomsnittet. Sedan år 2018 har trendbrott skett och trots en fortsatt kostnadsökning på kommungenomsnittet (119 273 kr), har Grästorps kostnad legat på samma nivå.

11.4 Social verksamhet

11.4.1 Beskrivning av verksamheten 2021

Social verksamhet arbetar med myndighetsutövning och verkställighet utifrån flera olika lagstiftningar som SoL, LSS, LVM, LVU och HSL. I verksamheten ingår också arbetsmarknadsnheten. Verksamhetens uppgift är att ge stöd åt de kommuninvånare som behöver insatser av olika slag som exempelvis stöd i/till försörjning, integration, stöd i hemmet som hemtjänst, behov av särskilda boendeformer, kommunal hälso- och sjukvård, stöd i att komma från risk- eller missbruk, insatser till barn och unga som lever i utsatta situationer och miljöer, stöd till sysselsättning och stöd i vardagslivet till människor med olika funktionsvariationer.

11.4.2 Viktiga händelser under året

Grästorps 5.0 och den tillitsbaserade styr- och ledningsmodellen betyder alltså mycket för verksamhetens omställningsförmåga i en föränderlig omvärld.

Coronapandemin har haft stor påverkan under året i form av förändrat arbetssätt och nya rutiner kring hygien och skyddsåtgärder, provtagning och smittspårning, stängning av verksamhet, distansarbete och fysiska möten. Därigenom har smittspridning hindrats både bland brukare/patienter och medledare. Social verksamhet har hittills klarat pandemin förhållandevis bra med färre smittade och dödsfall jämfört med närliggande kommuner. Våra medledare och chefer har gjort sitt yttersta för att fortsatt leverera en god vård och omsorg under dessa förhållanden. Den ekonomiska påverkan av pandemin har till stor del vägts upp med tillskott i form av statsbidrag för bland annat ökade sjuklönekostnader.

Det digitala arbetssättet har genom pandemin fått en extra skjuts framåt. Verksamheten har uppmärksammat att den digitala kompetensen och intresset ökat. Det har börjat komma mer förslag på digitaliseringsmöjligheter och innovationer från medledare. Ett arbete har också påbörjats för att tydliggöra "processen" för verksamhetsutveckling med digitalisering. Verksamhetens nya satsning med medledare "Digitaliseringsambassadörerna" upplevs vara en positiv kraft i omställningsarbetet. Utvecklingen bedöms gå fort även framöver, men det är en djungel att hitta/göra rätt utifrån juridiska, ekonomiska och etiska aspekter kring digitalisering och ny välfärdsteknik.

Föregående år utsågs Grästorps kommun av Sveriges kommuner och regioner (SKR) som en av tio modellkommuner som ska fungera som modell för äldreomsorgens digitalisering nationellt t o m år 2022. Under innevarande år har man bland annat tagit fram en digital utbildning kring förändringsledning, varit delaktig i olika informationssatsningar och tagit fram förslag till nya innovativa lösningar. Verksamheten arbetar även intensivt med Skaraborgs hälsoteknikcentrum - Högskolan i Skövde där kommunen är en testbädd för forskare att pröva nya innovationer.

Samverkan GVS 12 har blivit klara med upphandlingen hösten 2021 och även beslutat om ett nytt verksamhetssystem för socialtjänsten. Enligt tidsplan skall det nya systemet vara i drift i Grästorp kvartal 4 år 2022. Syftet är att ha ett modernt system som är förberett för nya framtida tekniker och behov.

Heltidsresan är ett utvecklingsprojekt som drivs av SKR och Kommunal mellan år 2016–2024 där målet är att heltidsarbete ska bli norm inom välfärdens verksamheter. I Grästorp

gäller heltidsresan för hela kommunen. Från den 1 juni 2021 gäller följande: att nya medledare anställs på heltid, deltidsanställda ska erbjudas en heltidsanställning och deltidsanställda ska inspireras att arbeta heltid. För att heltidsarbete ska bli norm krävs en grundläggande förändring av verksamhetens organisering – att gå från en deltidsorganisation till en heltidsorganisation. Bra arbetsmiljö, vikten av återhämtning och långsiktig hållbar arbetstidsförläggning är viktiga faktorer i omställningen. För att kunna anta dessa utmaningar har Grästorps kommun tagit tillvara på andra kommuners erfarenheter av deras resa och anpassat detta till aktuella förutsättningar. Verksamheten är medveten om att det finns funderingar kring hur heltidsresan påverkar "just mig" som medledare och att det har skapat viss oro. Det är därför otroligt viktigt med fortsatt dialog och feedback under hela resan.

Utöver detta är logistiken kring schema och bemanning centrala för att heltidsresan skall lyckas. Verksamheten lägger också mycket tid och kraft på att se över resursplaneringen. Man följer också aktivt möjligheter till att få statsbidrag som kan utgöra smörjmedel samt skapa nya förutsättningar för de behov som verksamheten ser. Osäkerheten kring statsbidragen medför dock begränsningar vad gäller förutsättningar för planering och långsiktig satsning i verksamheten.

Under 2020-talet kommer de stora barnkullarna från 1940-talet att bli över 80 år gamla. Det innebär att de kommer in i en ålder då större behov av vård och omsorg ofta inträder. Det ställer i sin tur särskilda krav på bostadsbeståndet och efterfrågan på nya bostäder med särskild inriktning på äldre kan komma att öka på många håll. I Grästorp ser vi att detta är en realitet då antalet äldre som har ökade omsorgsbehov växer markant och även önskemål om nya bostäder ökar. Vid en genomförd enkätundersökning innevarande år framkom det att cirka 150 personer i målgruppen var intresserade av att flytta till en trygghetslägenhet. Ytterligare utmaningar som varit tydliga är att antalet komplexa barnavårdsanmälningar ökat under året. Detta har inneburit en hög belastning både på utredare och familjebehandlare för att erbjuda ett bra stöd.

11.4.3 Framtiden

När allt större andel av befolkningen framöver utgörs av barn, unga och äldre (demografiska förändringar) skulle allt fler medledare behöva anställas för att täcka upp för de ökade behoven av välfärd. Samtidigt blir medborgarnas krav på våra verksamheter allt högre. Detta är en ekvation som inte går ihop när det varken finns ekonomi i kommunerna eller tillräckligt med arbetskraft för det. En viktig del av lösningen är välfärdsteknologi, digitalisering – helt enkelt en *smartare välfärd*. Personalens tid och kunskaper behöver då läggas på de insatser där de behövs som bäst, det vill säga på de insatser som inte kan ersättas av tekniska lösningar. Digital teknik har stor potential att bidra till att äldre personer ska kunna bo kvar hemma, känna sig trygga och delaktiga i samhället och även nå en bättre hälsa. Med rätt stöd kan den enskilde leva mer självständigt och behovet av omsorg minska. Digital teknik kan också bidra till mer social samvaro för att bryta upplevd ensamhet och isolering och gynna omsorgspersonalen i deras arbete.

Utmaningarna kan heller inte lösas med enbart mer resurser. Hela välfärden behöver kroka arm och våga prata om långsiktiga lösningar som effektiviserar arbetssätten. Socialtjänsten behöver effektivisera nuvarande arbetssätt och bättre möta invånarnas förväntningar och behov. Vi behöver dock göra mer än att prata och införa digitalisering och automatisering för att förbättra servicen. Vi måste också ställa om sättet att leverera välfärdstjänster. Det behövs medskapande från både medledare och medborgarna, liksom ett aktivt och gott ledarskap.

Genom ett tillsatsbaserat ledarskap kan nya innovativa idéer och initiativ bland medlemmarna komma upp till ytan. Kultur- och värderingsfrågor behöver vara en naturlig del i socialtjänstens interna arbete, där syftet och förståelsen för brukarens och medborgarens behov får en framskjuten position. Medledare i kärnverksamheten har kunskap, omdöme och vilja att göra ett gott arbete – och det måste stöttas på bästa sätt vilket kontinuerligt arbetas med inom verksamheten.

Förebyggande arbete och tidigt riktade insatser är en ödesfråga om socialtjänsten ska klara sitt framtida uppdrag. Det kan argumenteras för att vård och omsorg i hög utsträckning har präglats av tanken på omhändertagande istället för att stödja ett aktivt och självständigt liv. Det behövs nu ett ökat fokus på självständighet och trygghet genom förstärkt rehabilitering och ökad användning av hjälpmedel och välfärdsteknik. Ur ett bredare perspektiv är socialtjänstens medverkan i samhällsplaneringen också viktig. Tillgängliga smarta bostäder som kan efterfrågas av alla samt trygga, attraktiva och hållbara livsmiljöer minskar behovet av hjälpinsatser i ett senare skede.

Att arbeta mer systematiskt för att utveckla och följa upp såväl insatser som arbetssätt innebär en stor möjlighet till förbättrad kvalitet. Detta arbete pågår och vidareutvecklas kontinuerligt. Kunskapsbaserade arbetssätt är viktiga stöd för medledare och brukare, och de bidrar till mer likvärdiga, jämlika, jämställda och transparenta bedömningar och insatser. Att ta bort sådant som inte ger resultat och inte baseras på bästa tillgängliga kunskap är både kostnadseffektivt och motverkar misslyckande för både medledare och brukare.

För några år sedan påbörjade social verksamhet en stor omställning för att möta framtidens utmaningar med tydlig inriktning och detta arbete vidareutvecklas kontinuerligt. Inom den närmaste framtiden tar verksamheten även fram ett förslag på strategi för äldreomsorgen och funktionshinderomsorgen med koppling till nationella strategier och ny lagstiftning.

11.4.4 Ekonomiskt resultat och nyckeltal

Årets resultat för social verksamhet var ett överskott på 4,6 mkr vilket motsvarar 3 procent av verksamhetens nettobudget. Pandemin har fortsatt varit en prövning för verksamheterna. Kommunen har fått ta emot statsbidrag som kompensation för extra kostnader på grund av covid-19 men där kostnaderna belastar år 2020.

Integrationsenheten redovisade ett negativt resultat vilket beror på lägre intäkter än väntat.

Arbetsmarknadsenheten redovisade ett positivt resultat vilket främst beror på färre antal lönebidragsanställda än väntat. Detta ger lägre intäkter men också lägre kostnader.

Individuellt inriktade insatser (IFO) lämnade ett positivt resultat vilket främst beror på lägre utbetalt försörjningsstöd än budgeterat. Detta beror bland annat på ett väl utvecklat samarbete med arbetsmarknadsenheten.

Omsorgen om funktionsnedsatta (LSS) redovisade ett positivt resultat, bland annat på grund av lägre kostnad för extern assistans än budgeterat.

Äldreomsorg i särskilt boende (SÄBO) lämnade ett negativt resultat vilket bland annat beror på höga sjuktal på grund av covid-19 och en ökad vårdtyngd.

Äldreomsorg i ordinärt boende (Hemtjänst) redovisade ett negativt resultat som främst beror på fler brukare och en högre vårdtyngd.

11.4.4.1 Ekonomi

(tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Intäkter	55 261	55 773	60 240
Kostnader	186 627	184 781	183 103
Nettokostnader	131 366	129 008	122 863
Budget	135 962	131 727	124 391
Budgetavvikelse	4 596	2 719	1 528

11.4.4.2 Nyckeltal

	År 2021	År 2020	År 2019
Försörjningsstöd, nettokostnad, Tkr	1 116	1 345	1 666
Socialpsykiatri, antal insatser daglig sysselsättning	10	16	17
Antal personer som har hemtjänst under året	159	178	174
Öppenvård, antal insatser barn och familj	63	44	44

11.5 Miljö- och byggnämnden

11.5.1 Beskrivning av verksamheten

Miljö- och byggnämnden är en myndighetsnämnd som ansvarar för tillsyn och ärendehandläggning utifrån bland annat miljöbalken, livsmedelslagen, strålskyddslagen och tobakslagen. Miljö- och byggnämnden ansvarar även för bygglov och kommunala trafikfrågor.

11.5.2 Viktiga händelser under året

Pandemin har påverkat förutsättningarna för nämndens arbete. Verksamheten har ändå lyckats hålla en hög kvalitets- och servicenivå, med nöjda kunder inom både bygg- och miljöområdet. När företagare rankar kommunens myndighetsutövning genom svenskt näringslivsklimats ranking är Grästorp bland de fem bästa i landet.

Kommunens egen enkät för Nöjd kundindex (NKI) skickas till alla som haft ett ärende inom nämndens område och resultatet visade en kundnöjdhet på 7,8 där 10 är maxresultatet.

11.5.3 Framtiden

Uppföljningen av målet god och nära service visar på en väldigt hög måluppfyllelse. Att kontinuerligt arbeta med värdskap och enkla processer är en förutsättning för fortsatt hög måluppfyllelse.

Nämnden arbetar med samverkan inom de allra flesta områden utom bygglovshandläggning. Framöver ska kommunen prioritera att få till stånd en långsiktig lösning för samverkan även inom bygglovshandläggning.

11.5.4 Ekonomiskt resultat och nyckeltal

Budgeten miljö- och byggnämnden för 2021 var 1 170 tkr och utfallet blev 1 181 tkr och nämnden redovisar en negativ avvikelse på 11 tkr.

11.5.4.1 Ekonomi

(tkr)	Bokslut 2021	Bokslut 2020	Bokslut 2019
Intäkter	947	1 155	1 128
Kostnader	2 128	2 101	2 137
Nettokostnader	1 181	946	1 009
Budget	1 170	1 152	1 071
Budgetavvikelse	-11	206	62

